

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10
Pe 1 lună ... 2Nrii de Duminică pe
an 4 cor.Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE

de un șir garnou: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
inașiază.

Telefon oraș și comitat 502

E de regretat.

(*) Dornici de a-și face pe deplin datoria națională, deputații noștri au căzut de acord, că în fața acțiunii coaliției, naționalității să-și manifeste și ele părerile asupra situației, ceea-ce mai imposant s'ar putea ajunge printr'un *congres al naționalităților*. Impreună cu ceilalți «factori competenți», s'au și sfătuit asupra acestei afaceri.

S'au înțeles deplin asupra însemnătății faptului, ce era pe cale de a se săvârși, după cum n'au fost divergențe nici în privința amănunțelilor. Discuție s'a provocat numai asupra *formei* convocării.

Președintele clubului parlamentar al naționalităților, dl Dr. T. Mihali și-a ținut adică drept datorința, a se informa la locurile competente, dacă nu s'ar putea face un asemenea congres cu abrogarea dispozițiilor cuprinse în ordonanțele lui Hieronymi. I-s'a răspuns negativ. Așa dar nu ne rămânea de cât, ca acei congres să se convoace într'o formă, care să nu provoacă intervenția autorităților, căci atunci n'am făcut nimic, ori cel mult am tras cu cătușe oarbe: am convocat un congres, pe care autoritățile ni-l *opresc*.

Pentru formă, credem noi, nu-i permis să jertfim fondul.

În deosebi nu aceea este lucru de căpetenie: cum s'a convocat congresul, ci lumea întreabă și așteaptă să vadă cine a luat parte și ce deciziuni a adus?!...

Nici la 1895 n'au fost la congresul din Budapesta delegați aleși numai pentru acest prilej. Cine s'ar încumetă să nege însă, că a luat parte floarea celor trei naționalități și decurgerea, precum și rezoluțiunile aduse au avut resunet nu numai în statul ungar, dar Europa întreagă a înregistrat și comentat cele petrecute.

Consequent atitudinii sale dela 1895, fruntașul bănățean Coriolan Brediceanu, a stăruit însă și în Decembrie 1905, ca ori ce congres ori conferență să se convoace în *formă fără a ținea socoteală de ordonanțele lui Hieronymi*. Ori ce abatere dela aceasta atitudine intransigentă a timbrat-o drept o desertiune dela postulatele cinstei naționale și a declarat, că Banatul la un congres contemplat de deputații naționaliști în unire cu ceilalți factori competenți nu ia parte, ci va protesta cu toată energia.

Respectăm părerile fiecărui fruntaș. Suntem cu deosebită considerație pentru suslăudatul fruntaș bănățean. Dar mai presus de toate trebuie să avem — *causa*.

Ne permitem deci următoarele observațiuni:

1. Dl Brediceanu și alți amici de ai dsale n'au aderat, ci au protestat și în Noemvrie 1894, când cu ținerea marelui adunări dela Sibiu; în August 1895, când cu ținerea congresului naționalităților în Budapesta, în Ianuarie 1905, când cu ținerea conferenței dela Sibiu. Și atunci, ca și acum, dsa a ținut mai presus de toate la — *formă*. Cu toate acestea lucruri bune s'au săvârșit atunci și în contra voinții dsale!

2. În Banat s'a redus la minim cercul de influință a dlui Coriolan Brediceanu. Mărețea adunare dela Lugos s'a făcut doar fără aprobarea dsale, fiind între aranjatori chiar Dr. Coriolan Brediceanu, fiul stăruitorului fruntaș susmențit.

Suntem deci siguri, că și la un al doilea congres al naționalităților bănățenii crasă vină ori ce ar fi făcut dl Coriolan Brediceanu.

E deci de regretat, că fruntașii autorizați ai partidului național român s'au lăsat desmânați de onorabilul domn Brediceanu.

Ori cât ținem și noi ca la un lucru de importanță să fie uniți toți fruntașii, nu putem să admitem a se executa principiul de solidaritate așa-fel, că de dragul unuia ori doi să cedeze zece ori douăzeci! Aceasta aplicare a principiului de solidaritate ar fi să investim pe unul ori pe altul dintre fruntași cu dreptul de «veto» care a nimicit Polonia!...

Lupta națională nu poate fi făcută pendentă dela părerea unui ori doi fruntași, ori cât ar fi de luminați de altfel aceștia.

Dacă am fi «organ autorizat», se înțelege, nu ni-s'ar cădea s'o spunem asta, ci să considerăm ca definitiv și bine ceea ce a hotărât «comitetul». Așa însă, că ne socotim organ independent, dar care să spună părerea în orice afacere, chiar când unora ori altora dintre «factorii competenți» nu le-ar veni la socoteală, ne simțim îndemnați a ruga pe deputații noștri și pe ceilalți fruntași autorizați să revină asupra acestei importante afaceri. Și încă grabnic. Pentru că noi așa credem: ținerea unui congres al naționalităților în împrejurările de astăzi este de mai mare urgență și însemnătate decât chiar «spriginul moral» pe care-l solicită prin București secretarul general al comitetului național întru întemeierea la Budapesta a «organului autorizat» și a decretării Budapestei ca centru al politicii naționale române».

Inspirat de părintele Dr. V. Lucaciu, «Cronica» dela 30 Ianuarie zicea că un ziar la Budapesta e necesar mai ales pentru că «pe

dușman poți să-l lovești mai bine în vizuina lui»... Ei bine: congresul era contemplat să se țină și el în Budapesta și înțelege ori și cine că vreme mai potrivită *ca acum* cu greu se va mai găsi.

Fiindcă a trecut însă o lună și jumătate de când de ținerea congresului nu se mai preocupă nimeni, ci «factorii competenți» sunt absorbiți în căutarea spriginului moral pentru înființarea unui ziar care reclamă îndeosebi bani mulți, rugăm cu stîmă cuvenită pe cei în drept: să nu uite de congres!... Că vremea tace și trece iar dacă noi nu vom ști să profităm de ea, ne pomenim că am scapat prilejuri cari nu ni-se mai înbie.

Dl. Reichsraat din Viena. În ședința dela 31 Ianuarie a luat cuvântul și deputatul de Onțiu, făcând o remarcă-bună cuvântar.

Dl. Cavalier de Onțiu arată mai pe larg cum s'a produs monarhia Austro-Ungară. Ideea care a fost baza înființării acestei monarhii, nu a fost nici dinastia comună, nici dreptul de moștenire, ci exclusiv unirea liberă a națiunilor autonome pentru scopul de a-și asigura reciproc existența. Popoarele bazenului dunărean sunt prea mici, ca să poată exista independent, dar sunt de altă parte prea mari, decât să se lase a fi asimilate. Pentru ca să se susțină nu le rămâne, decât să se unească. Esența monarhiei Austro-Ungare se reamă în fraza: apărare comună pe lângă autonomia singuraticelor popoare. Cu această problemă fundamentală a Austriei (înțelege Austro-Ungaria. N. Trad.) dualismul se află în flagrantă contradicție. În Ungaria toate națiunile nemaghiare sunt jertfite fantomei statului unitar național maghiar. Un simptom exterior foarte îngrijitor al slăbiciunii este tendința de a dimica armata comună. Starea actuală absolut nu se mai poate susține. Căci dacă momentan Coroana ar și învinge, asaltul Maghiarilor asupra armatei comune se va repeți mereu, până își vor împlini dorințele. Împlinirea acestor dorințe însă ar însemna căderea Austriei. Independența maghiară trebuie deci redusă astfel, ca ea să se poată aduce în consonanță cu administrarea unitară a imperiului. Atunci Coroana va avea la spatele său toate popoarele Cislaitaniei împreună cu Germania. Chiar și națiunile nemaghiare ale Ungariei în cazul acesta cu bucurie vor stă în serviciul Coroanei. Îndeosebi națiunea română vede cea mai puternică garanță a existenței sale în o Austrie puternică și tocmai din acest motiv fraza despre iredentismul român e o absurditate. Puterea tuturor acestor națiuni de bună seamă va fi mai mare, decât puterea nobilimei maghiare. Situațiunea actuală trebuie să-l îndemne pe fiecare la strigătul: *Împarate, fii tare!* În acest înțeles oratorul va vota contingentul recruților.

Consiliu comun de ministri în Viena.

Se depeșează din Viena că azi după-amează se va ține acolo consiliu comun de ministri. Pentru a lua parte la consiliu, au sosit deja în Viena ministrul președinte *Fejérváry* și ministrul *Vörös, Feiltsch* și *Lukács*.

VÂNZARE MARE pentru transportare
toată marfa din magazin: articole
de sticlărie, porcelan și lămpărie se
vând cu prețuri foarte reduse

de prăvălie.

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert
liferant de curte a Alt. Sale
archiducelui Iosif
Arad, str. Atczél Péter Nr. 1.
Telefon de oraș și com. 289.

Scrisoare din Budapesta.

Noul ziar. — Părerii și impresii.

— 1 Februarie, 1906.

Idea înființării unui ziar cotidian în Budapesta nu e nouă. De mult deja, în cercurile românești de aici s'a exprimat dorința înființării unui asemenea ziar. Însăși «Poporul Român», când a fost prefăcut în ziar politic, și apărea astfel de patru ori pe săptămână, ținea la acest lucru: să se întărească treptat și astfel să ajungă ziar nu numai cotidian, dar aspirația era să ajungă și — *autorizat*. Într-o mică discuție cu «Tribuna», astă-vară, a și accentuat deja, că scrie — ce scrie — din sorginte — *autorizată*.

Se vede însă treaba, că nu-i destul *locul* pentru a chezași existența unui ziar. «Poporul Român», răspândit ca foaie a poporului, n'a prins ca ziar politic cu tendință să ajungă «central» și «autorizat». Zadarnic a așteptat mai în vară, că va fi condus și scris de doi deputați, dacă nu să-reau în ajutor căți-va marinimoși, era să dea de mal. Și mântuit definitiv nici nu va fi, dacă în combinația cu noul ziar tipografiei sale nu i-se va reserva un rol oarecare.

Spun acestea pentru a se învederă un lucru: simplu *locul* numai și chiar aceiași oameni nu pot garanta reușita unei întreprinderi mari, ori cât de generoasă țință ar avea. Din ceea ce rezultă, că nici nu se simte, *pretutindeni printre români*, așa de imperios trebuința unui ziar cotidian în Budapesta. Dinii Vlad, Suci și Vajda erau doar în fruntea «Poporului Român» politic. Nu pot spune dar, cât a costat întreprinderea aceea politică.

Iar din asta pot și domniile lor și publicul să-și facă părerea cu privire la greutățile, ce trebuie învinse în viitor. Adevărat, că acum a pășit la mijloc veneratul luptător Dr. V. Lucaciu și dsa este, care — după cum cetim în ziarele din București «Secolul», «Patriotul», «Cronica» etc. — ține să convingă pe toți românii, și pe frații de dincolo (al căror ajutor moral îl solicită fără osebire de partid) că un ziar cotidian la Budapesta este inomis de trebuință, ceva mai urgent n'au de îndeplinit factorii competenți...

Și după ce Dr. Lucaciu va fi convins însă pe frații de dincolo și le-a fi obținut *ajutorul moral fără osebire de partid*, cum spune într'un interviu, noul ziar totuși viitor va avea numai întrucât va fi spriginit și bănește și va ști să grupeze în jurul său condeele cele mai distinse. Simplul patronaj al deputaților, nu e de ajuns.

Combinația e: Dr. V. Lucaciu să fie adus ca director în redacție iar cele administrative să fie încredințate d-lui Dr. Al. Vaida de Voievod. Suntem toți cu respect față de talentul oratoric al părintelui Lucaciu. Viitorul ne va descoperi întru cât se va valora ca publicist. Până acum a scris numai în revista sa catolică. Cât despre talentul administrativ al d-lui Vaida, nu-l cunoaștem. Va fi un câștig național dacă se va releva ca destul de tare pentru a face față unor îndatoriri ca cele pe cari de bună voe și-le ia asupra-și. La dominația lor a fântit «Poporul Român» dela 1/14 Ianuarie scriind: «iar când vom fi în plină sesiune parlamentară și un număr oare-care de deputați se vor așeza cu casele lor în Budapesta»...

Partea mai grea este, se înțelege, strângerea banilor. De cele 50.000 coroane pe cari le-ar fi oferit veneratul prezident George Pop de Băsești noi știm numai din ziarele bucureștene; tot numai foile din București scriu și despre celelalte 80.000 coroane, pe cari le-ar fi garantat membrii comitetului... Dacă asta-i adevărat, foaia e ca înființată, de oare-ce la 7/20 Ianuarie, se știe, «Poporul Român» a publicat un al doilea apel, dat dela 21 Decembrie, în care se face cunoscut că «adunarea constituantă poate scărița capitalul la 150.000 coroane»... De asemenea se făcea cunoscut că: «în primii 10 ani nu se vor plăti dividende pentru acții, ci eventualul profit va forma fondul de rezervă. După trecerea acestor 10 ani nici nu se va plăti dividendă mai mare decât 8% ale valorii nominale»...

Cine știe că toate întreprinderile românești de felul acesta au sfârșit prin mistuirea *întregului capital*, (dovadă «Tribuna» sibiiană și «Dreptatea»), desigur va lauda spiritul de jertfă al celor cari dau suma susamintită pentruca mult într'un an să fie mistuită.

Un ziar cum se contemplează adică, are să coste pe an cel puțin 200.000 coroane, și încă am făcut socoteala cea mai minimă, pe sărăcie, cum se zice. Cu mai puțină jertfă întreaga întreprindere ar risca să scoată un ziar slabuț, pe care, dacă e vorba numai să fie ziar în Budapesta, l'ar putea suplini și «Poporul Român»...

Este încă a se discuta ideea sulevată de «Drapelul»: sunt oare elementele ce constituiesc partidul național indetult de *consolidate* pentru a servi ca garanță că un ziar central să fie sprijinit pe toată linia și efectul întemeierii lui să fie binefăcător, să strângă adică la un loc pe toți luptătorii, ear nu să sporească scisiunile. În privința asta e destul să privim asupra diferitelor centre românești.

În Arad avem două foi, ambele cu rostul lor și menite a duce lupta înainte, pe teren cultural și politic.

În Brașov avem trei foi, dintre cari una s'a declarat împotriva celeilce e vorba să se înființeze în Budapesta, celelalte două duc o luptă fraticidă cum nu s'a mai pomenit.

La Blaj «Unirea» desigur va continua să apară și după ce se va scoate noul ziar budapestan; ori va înceta lăsând traterea chestiilor confesionale noului ziar?

În Budapesta sunt iarăși patru foi scrise românește. Una a guvernului, care vrea să ne zăpăcească, alta a kossuthiștilor, care vrea să ne ademenească poporul, una valoroasă literară și alta care deși a pătruns în popor, era cât p'aci să cadă jertfă politiceii.

În Bistrița una, săptămânală.

În Caransebeș d'asemeni imperechieri: două foi care deși nici una nu e politică, se ceartă însă ș'au ajuns la cuțite. A treia, economică își are și ea cercul de activitate.

În Cluj două.

La Hunedoara o foie economică, scrisă d'un bărbat competent, care ține să-și lărgescă cercul de activitate (rodnică, credem noi!).

În Lugoj două foi. Poate singurele cari ar fi dispuse a înceta, asigurându-se directorului lor un post bun la noul ziar.

În Orăștie două, una politică și alta literară.

În Oradea-Mare una literară.

În Sibiu patru foi (de tot soiul) și e vorba să se mai înființeze un ziar politic cotidian.

În Simleu una, pentru popor.

În Timișoara una.

Va-să-zică 28 foi, de tot soiul: politice, literare și economice, cari loate luptă cu sărăcia, dar cari toate își au cercul lor de activitate și afară de 3—4 (mai nouă) cari servesc cauze personale, își au rostul lor în viața noastră națională, după cum au angajate în jurul lor și puteri cari nu se vor deslega din incidentul aparițiunii celor două ziare cotidiene: dela Sibiu și Budapesta.

Eată starea înfloritoare pe care părintele Lucaciu a descris-o, în foile din București, ca foarte propice înființării unui nou ziar care să fie — *autorizat*.

«Autorizarea» asta să nu serve însă la încăerări, altfel babilonia e decretată din sorginte — *autorizată!*

Andrássy la Monarchul.

— Criza. —

Contele Andrássy a fost primit ieri de M. Sa în audiență, care a durat 1 1/2 oră. Ieșind din Burg a zis către ziaristi.

— Am predat propozițiile comitetului dirigent Regelui. M. Sa a zis, că va chibzuî asupra lor și îmi va comunica hotărârea sa. *Hotărâre pân' aci nu este*. M. Sa mi-a

zis să-i aștept ordinele în Viena. Probabil o zi două trebuie să petrec aici.

Cătră un alt ziarist a spus următoarele: — *Șansele păcii sunt foarte bune*. Am nădejde, că M. Sa va accepta programul Coaliției.

Kossuth la Regele.

În cercurile politice vieneze s'a răspândit vestea că Kossuth Ferencz a căpătat invitare la palat.

Să le fi venit mintea?

Ziarul «Magyarország», care în trecut a reprezentat șovinismul cel mai cras, înăgurat în coloanele sale de părintele ei de pie memorie Bartha Miklós, sub titlul de: «*Afățarea naționalităților*» în numărul său mai recent scrie următoarele:

«Pân'aci am recunoscut în scopurile Venei tendința de a agita și a folosi naționalitățile în contra rasei maghiare. În timpul mai nou însă observăm și acasă unele aparițiuni, cari țințesc a duce la lupă pe naționalități în contra maghiarimeii luptătoare pentru drepturile sale, și astfel a paraliză și a slăbi puterile acesteia.

Prin un pseudo-șovinism gol, stupid, plăcut la aparență se nuzesc a produce gelozie și discordii între cetățenii de limbi diferite ai patriei, nedându-și de seamă, că prin asta numai Venei fac serviciu. Vin a pretinde ca maghiarimea, în loc să-și desvoalte țaria din Viena, să și-o îndrepte în contra naționalităților, să se nuziască a le «maghiariză» pe acestea cu fer și foc.

Politica națională maghiară niciodată n'a avut de scop maghiarizarea cu fer și foc a naționalităților (?). Adevărat mare tradiție națională se manifestă prin aceea, ca în țara aceasta să-și afle toți locuitorii ei căminul pacinic, și pentru limba ori credința sa nimeni să nu sufere maltratarea. Sub domnia partidului liberal, când partidul dominat n'icând n'a fost capabil, să desvoite nici un fel de rezistență, a fost explicabil ca acel partid și guvernele născute dintrânsul au voit să-și ascundă caracterul antinațional a politiceii lor prin aceea, că — mai mult cu vorbele decât cu faptele s'au năpusit contra naționalităților, Tisza Kálmán tot prin aceea își reînprospăta popularitatea în declin, că îndrepta câte un atac viitoros în contra naționalităților. Aceasta politică de fraze n'a produs nici un rezultat folositor, ci da, un rezultat păgubitor: neîncrederea și ura între maghiarime și naționalități.

Adevărata politică națională maghiară n'are lipsă de atari arme nemerice. Maghiarul nu poate pricepe, de ce să-l urască și prigonească pe acela care e de alta naționalitate, dacă e cetățean fidel al patriei. Dar dacă îl urăm și prigonom cum să pretindem fidelitate și alipire dela dânsul. *Politica națională numai un scop poate avea: a face posibil fiecărui cetățean nemaghiar, ca și pentru interesul său să învețe limba maghiară, limba statului*. Toate scopurile, cari pretind mai mult maghiarizare cu forța, restrângerea autonomiei și sericești etc., sunt storfări zadarnice, păgubitoare și chestiunii de naționalități, micșorează puterea națiunii maghiare, iar independența de stat națională ni-o primejduesc.

Intr'adevăr ar fi timpul, ca acești politicieni miopi, pseudo-șoviniști să înceteze odată cu svârșit coliriile. Partea covârșitoare a națiunii nu e de acord cu nuzințele lor, dar e năcaz, că întonățiile rile de soiul acesta se impută întregii națiuni maghiare. Ast fel apoi se produce dujmani pentru națiune, fără ca națiunea să poarte vină. *Avenim noi destul năcaz cu Viena și cu Austriacii, de ce să ne sporim inimizii și acasă*.

De unde oare acest ton conciliant? Ordrea cu dispariția fie iertatului Bartha Miklós începe a licări puțină lumină și la «Magyarország»?

Să nu cugete însă onorabili, că vor să ne seducă cu atari vorbe îndulcitoare, da-

HARTMANN JÁNOS

ARAD

Strada Rákóczi Nr. 15.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentrucafenete

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanșez în ori ce blanșă fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La invitare merg ori și unde și în provincie, ducând pânură de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelier meu mai ales pentru cheiuri, iau răspundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite.

Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2—100. Mese de biliard ved le transform în noue și le schimb.

ot de vechiul rost. Să ne spună numai cei dela «Magyarország», cum înțeleg ei de fapt fraza: «... a face posibil fie-cărui cetățean nemaghiar, ca și pentru interesul său să învețe limba maghiară?»

De sigur, că nu în felul, de a face posibil fie-cărui cetățean nemaghiar să absoalve vre-o universitate maghiară, fără mai bine astfel, ca să-și valideze utopia prin maghiarizarea școalelor naționalităților. Dar atunci cum cutează a afirma, că ei nu vor restrângerea autonomiei bisericești?

Mai departe: ce lipsă vor fi având și întru cât le va fi stând în interes acelor cetățeni nemaghiari, cari nu ocupă oficii publice, să poșeadă limba maghiară?

Nu, onorabililor, nu o să ne trageți pe sfoară. Vom fi și de aci nainte cu ochii în patru. (drdl).

A sosit timpul!...

Impresii dela adunările populare. —

In părinții săi distinși se onorează națiunea.

A. Mocsonyi.

Astăzi stăm în preajma unei atari probleme, de a cărei rezolvire norocoasă sunt legate multe și mari interese culturale, naționale.

Rezolvirea reușită a acestei probleme ne va dovedi dar și evident, ca deja ne-am ajuns, mi dorita țintă pătrunzând cu mintea în înțelegerea noastră. Cădeca întălegerea traiului frătesc plăcut atât înaintea lui Dumnezeu, cât și înaintea oricărei inimii românești ce are în vedere prosperarea și înaintarea în cultura a neamului său. Deci să punem odată capăt pentru totdeauna certelor escate între noi și „vechi” naționaliști purtând în inimile noastre deviza: Român adevărat.

Ar dovedi că am pătruns în ființa culturii naționale, și ne-am știut avânta la acelea înălțimi a-le gândirii, cari zăresc cărările luminoase ale culturii, până în celea mai departate vremuri ale viitorului...

Și ca să nu ne extindem în departe, să vedem oare cine pot să fie rezolvitorii acestei probleme?

Dacă ne cugetăm puțin, revenim la idea, că nu pot fi altcineva decât acei „părinți distinși”!...

Aceste opt fundamente, ce sunt impermiabile față de orice vifor, ploaie, și rugină dușmană... pe cari sunt așezate ca pe o singură basă solidă, ușorarea destinelor mult iubitului nostru popor.

Acei apostoli ai națiunii, cari au îndreptat atâtea suflete (și cu ocaziunea adunărilor populare precum și cu alte multe ocazii) ce sunt de prisos a le aminti spre calea progresului, deschizându-le orizonturile luminoase... spunându-le despre marea luptă a omului liber și că poporul român e un popor plin de viață, un popor vrednic de a sta în șirul celorlalte popoare culte, un popor, care știe a-și revindeca drepturile sale și a le și păstra, dar pentru aceea știe respecta și dreptul altora!...

Și că în realitate poporul nostru e un popor plin de viață... etc. e recunoscut nu numai de noi cei interesați în chestiune, ci și

de alții mulți străini nepreocupați, cari vin numai în contact cu noi.

Indeosebi zice un german despre poporul nostru: «Din elementele din care se compune poporul român, se dezvoltă capete, care sunt clasice și s'ar putea întrebuița, ca modele pentru pictori și sculptori, capete, cari și în lăuntru ascund ceea-ce se manifestă în afară, pentru-că pricepere așa de iute, înțelegere deschisă, agerime mare împreună cu îndemnitare în purtare cum vedem la țăranul cel mai de rând și mai învățat nu se mai află nicăiri. Și nu-i drept? Când noi zilnic cetim în coloanele «Tribunei» despre capacitatea rară, nemai pomenită ce au arătat-o unii dintre țărani nostri în vorbirile ținute cu ocazia adunărilor populare, ce cu tot dreptul se pot numi *cap d'operă*. Așa d. e țărani N. Lăzărescu și I. Amar din Șiria, «au vorbit ca din carte» după-cum ne spune și dl deputat Ioan Russu Șirianu.

Ba chiar și eu însu-mi m'am convins despre aceasta, și anume cu ocaziunea adunării populare ținută în 17 Decembrie st. n. în comuna Lunșoara. La aceasta adunare pe lângă cei mulți au vorbit și doi țărani. Cel care a vorbit dintâi este un țăran cu «suman lung» în comuna Cetea, cu numele Marușca. Pe lângă cele multe ce a spus a mai adăugat la urmă și cuvintele: «Și numai cu o singură omul ce-i cu dreptul dela noi cești proști (fără carte) așteaptă. Ungurii chiar și când mergem la bancă... la poștă, la judecată... să le vorbim ungurește!... Hei! da dacă ei sunt domni, și se țin cu carte... învățați!... învețe ei limba noastră nu noi cești proști să știm 2 limbi și ei ca domni numai una!... Că doară ei au cel lucru mult cu noi cu toți cești proști... ear cu pentru-că mă duc pe an de 2—3 ori la poștă, bancă, judecată etc. să învăț ungurește?»

Unde-i dreptatea, spue și domni?»

Doară ar fi eșit din creerii vre-unui intelectual răspuns mai nimerit ca și acesta? Tot așa de nimerit a vorbit și țăranul Ioan Chiusdea din Lunșoara, ceace ne face cunoscut atât dl Russu Șirianu, cât și pseudonimul «Săcădătanul» în nr. 233 a foii «Tribuna».

Acest popor întrunindu-se și aducându-se la cea mai înaltă civilizațiune ar fi potrivit să stea alături de ceice conduc în cultură.

Și ca să poată efepți toate acestea are Românul și o limbă atât de dulce, sunătoare și bogată încât ea s'ar potrive pentru cel mai cult popor de pe fața pământului.

Dar durere!... Ce folos că «ni-s'ar potrive limba pentru cel mai cult popor»...

Când noi sărmanii de noi! stăm departe de ia... «ca cerul de pământ»...

«Spre a putea ajunge și la aceasta țintă, se recere mai multă libertate, ba avem drept și pretindem, — căci e știut, că cultura se poate desvoltă numai în libertate și iarăși libertatea se poate susține numai prin cultură.

Suntem în preajma acțiunii!... Doară a sosit timpul și pentru noi, când cu mic cu

mare dându-ne mână de ajutor, uniți în puteri, să putem împrăștia norii cei negrii... ceața cea întunecoasă, care cândva acopere pe deplin orizontul Român...

Să ne aducem aminte de vorbele poetului când zice:

In patru părți ale lumii
Prea mari erau Romanii,
Că sunt iscușiți la fire,
Dar n'au între ei unire,
Că dintr'a lor neunire
A sosit țării perire.

Augustin Maior,
învățător rom. în Așeu.

La dl Alexandru Mocsonyi.

Arad, 2 Februarie.

Despre dl Al. Mocsonyi se pretinde a ști, că n'ar consimți cu noi în ce privește schimbarea tacticii de luptă națională. Cu toate acestea însă n'aș crede să se găsească un român, care să nu aibă cel mai adânc respect față de părerile dlui Mocsonyi, chiar când ele n'ar fi în conglăsuire cu cele împărtășite de marea majoritate românească.

Nu începe îndoiială, că de o vreme încoace — poate din cauza sănătății sale insuficiente — dl Mocsonyi, a avut mai mult rolul de spectator, dar știm cu toții că pătruns de cel mai mare interes și de cea mai mare îngrijire petrece cu atențiune ori-ce mișcare a vieții noastre naționale.

Știm și aceea, că în fața evenimentelor decizatoare mai totdeauna a căutat să-și expună vederile primite de obștea noastră totdeauna cu cel mai mare respect și cu toate că acestea nu totdeauna au întârziat aprobarea obștei, cine nu se remarcă că el a contribuit mult la tănușirea faptelor din chestiune.

Considerând, că actualitate încă ne aflăm în o situațiune din cele mai grave și încercate, ce oare-ce deși atât la Budapesta, cât și la Viena *sine nobis*, dar *de nobis* se faptuște, am atlat de bine să fac cunoscute vederile ilustrului țăran față de aceeași, pornind din principiu, ca în preajma unor vremi așa de mari se recere mai ales lumina barbaților, aștu de frunte, fiind — alături cu însuflețirea și dorul de luptă a celor, cari vor să între în foc — căi se poate de mare nevoia a ascultă de sfatul cumpanit al celor îmbatrâniți în lupte.

L-am cercetat deci în frumosul castel din Birchiș, unde, firește, am fost primit cu afabilitate și bunăvoință.

Când i-am espus ținta vizitei mele, a devenit surprins, ba pot zice: uimit. De unde? Că doar publicistica română în ziua de azi nici că a cutezat să viseze despre atari luxuri, să-i fie posibil a îndeplini excursiuni de categoria aceasta.

De altfel precum în alte cazuri noi nu eram de acord cu d-sa, astfel în cazul prezinte dl Mocsonyi n'a fost de acord cu noi.

— După mine, domnul meu, — îmi zise — actuala situațiune politică de fel nu are o astfel de însemnătate pentru noi, încât să fie necesar a mă pronunța în publicitate asupra ei. Și de altfel atâtea ni-s'au întâmpat până aci, încât nu pot crede să mai poată exista un român conștiu, care să nu înțeleagă rostul evenimentelor ce se îngrămădesc. Fiți numai liniștiți, dragul meu, *Iam alios vidi ego ventos*.

Atâta e, cât pot comunica on. public român, fără violarea discreției, din conversația ce mi-a acordat ilustrul barbat. Dr. D. L.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 3 Februarie 1906

— Din patriotizm. La Cașovia patrioții se întrec în fapte patriotice. În zilele trecute pe coridorul casei orașului Dr. Carol Halmos aștepta pe cineva. Nu peste mult trecu pe lângă dânsul Viceațiu Kozora, protonotarul și contele Pongracz, un credincios adict al țșpanului, fixându-l însul-

In sfârșit

am scăpat de suferințele mele de când folosesc „balsamul de viață Gheorghe” și nu pot a destul lăuda puterea lui tămăduitoare. Așa serie Anna Török din Uszód (comitatul Pesat.)

Numărați bolnavi și-au regăsit sănătatea prin „Balsamul de viață Gheorghe”, a cărui putere de leuire e minunată, mai ales la morburile de stomac, de mațe, lipsă de apetit, influență, colică, friguri, seur, dureri de cap și mâsele. 84,711 adrese de multumită dovedesc aceasta. 12 sticle miel ori 6 sticle duple costă franco 4 cor. 50 fl. La fiecare comandă de aceasta se dă osticla pe deasupra, dimpreună cu sfatul cum are să se folosească. O trimite singurul producător: **Pharmacia orașului Timișoara (Temesvár), Piața Sf. Gheorghe Nr. 571.**

Sf. Gheorghe, marcă de scutire.

Acest mijloc să nu lipsească din nici o casă!

Sf. Gheorghe, marcă de scutire.

tător. Halmos s'a adresat enervat către Kozora: — ce te uii la mine?

Kozora i-a răspuns:

— Mă uit unde-mi place, la ce Halmos înfuriându-se a deschis ușa, poftindu-l afară. Se înțelege s'a iscat un scandal mare. Halmos nu s'a mulțumit însă cu atât, ci i-a mai dat și câte-va palme — din patriotism. În chipul acesta s'amuzează patrioții din Cașovia. Să le fie de bine!

— Pentru nenorocirii din Ferdinandsberg am mai primit contribuiri dela

dl Samson Lugojan inv. p. în Nădlac	Cor. 1.—
dl George Pleș, învățător Bârzava	1.—
Învățăceii din Bârzava dela școala inv. G. Pleș	1.—
Vasilie Morariu oficial poștal Cașovia	2.—

Cor. 5.—

Contribuiri de mai nainte > 22.20

Laolaltă: Cor. 27.20

— Greva studenților din Roma. Studențimea din Roma s'a pus în grevă zilele trecute. Causa este de o mică însămnătate și e pusă la cale de către studenții neglijenți. S'a hotărât adevărat din partea autorităților universitare, ca tinarul care cade de două ori la examen, și mai voește încă odată să-și încerce norocul, are să plătească o taxă de zece lire. Ordinațiunea aceasta a nemulțumit pe mulți tineri cu musca pe căciulă. A trimis adevărat rectorul o scrisoare să-și retragă ordinațiunea. Rectorul a răspuns în mod batjocoritor, că e gata a o retrage dacă nici un tânăr nu va cădea de două ori. La aceasta tinerimea s'a revoltat. Peste două sute de inși au intrat în sala de studiu, unde ținea prelegere bătrânul Pierantoni, pe care l-au constrâns să nu țină prelegere. Bătrânul la început a voit să-l liniștească, dar a putut ține-o în gură și a început apoi să spargă ferestrele, la ce a sosit câteva sute de jandarmi să facă rânduială. Universitatea a fost închisă. Tinerimea a pus placate pe universitate cu inscripția: «De vânzare».

Publicul nu dă însă nici o atențiune deosebită acestei greve.

— Avis candidaților notariali. Postul de vice-notar din cercul notarial Temes-Strázsa (comună situată lângă calea ferată principală între Vârșeți și Biserica-albă având și stațiune mică)

este vacant. Acest cerc notarial constă din 3 comune apropiate: T. Straja (unde e și locuința notarilor), Oreșat și Parta, partea cea mai mare locuitori Români, în cele 2 ultime însă și puțini Sârbi.

Deci ar fi de dorit ca acest post să-l ocupe un român bun. Cei interesați să se adreseze către Domnul protopretore în Biserica-albă (Fehértemplom).

— Ventrilog. Darul de a putea vorbi din foale de multe ori aduce multe foloase omului. În multe teatre sunt bine plătiți. Au și fost în toate vremurile vechi oameni și chiar biblia amintește de ei, iar în evul mediu se credea, că sunt în atingere cu dracii. Întâmplarea lui Buethorn, care asemenea era un ventrilog foarte iscusit. Odată l-au atăcat tâlharii, și unul scoțind cuțitul a voit să-l străpungă Buethorn însă nu și-a pierdut prezența, ci a strigat din foale cât a putut:

— Așteaptă, îndată vin! Vorbele lui așa sunau, ca și când s-ar auzi din chilia vecină. Tâlharii îndată l-au lăsat și-au fugit. Precum și-a mântuit viața ca ventrilog, tot așa și-a câștigat soție. El adevărat a fost foarte îndrăgostit de o fată din o familie înaltă din curtea regelui Francisc I. Părintele n-a voit nici să audă de dragostea lui. S-a întâmplat însă că tatăl fetei a murit. Cu câteva zile după moartea lui s-a dus acasă la fată unde erau mai mulți inși pe cari i-a surprins, vorbind într'un ton de totul jalnic, următoarele:

— Mergi fca mea după el, căci până atunci n-am liniște în mormânt.

Fie-care a cugetat, că vorbește sufletul mortului și nu peste mult fata a devenit soția ventrilogului.

Un atare om era și baronul Mengu, care a avut în viața sa o înțelegere deosebită cu dracul. Odată s'a produs într'o societate de aristocrați. A pus o păpușe lângă un părete, și a rugat pe cei prezenți să vorbească cu ea, căci ea le va răspunde. Se înțelege, că el a răspuns în locul păpușei, dar în mod atât de isteț, încât mulți au crezut că vorbește însași păpușa.

— Creerii femeii. Oare-care învățat răutăcios încă în vremurile cele mai vechi a aflat, că creerii femeii sunt 130—150 grame, mai ușori, ca a bărbaților. De aici apoi a dedus la modul de gândire al femeii. Poate, că și stul Augustin bazându-se pe acestea a zis:

— Femeea să nu dea sfaturi, să nu fie martore, să nu fie judecător, ci numai să se supună!

Cele 153 grame și așa formează cea mai mare pedecă de a pune pe femeie alături de bărbat. Cei mai mulți antropologi, ca Piedemann, Par-

chappe și Vierordt punând în comparație greutatea corpului cu a capului, au constatat că creerea femeii pe aceasta bază, nu numai că nu sunt mai ușori, ci din contră de multe ori mai grei ca a bărbatului. Alți antropologi fac comparații după mărimea corpului, și atunci ajung la o convingere foarte favorabilă pentru femei. Manovrieres după un lung studiu a ajuns la convingerea că creerii femeii se dezvoltă mai repede ca a bărbați. La o fetiță de 7 ani creerii sunt mai dezvoltate, ca la un copil de 13 ani. Cu toate acestea creerii femeii se dezvoltă numai până la anul 20 în vreme ce, la bărbați până la 30 a

— Spre mărirea lui Dumnezeu! Buna cucernica credincioasă din loc, vâd. Rocsa Băgariu, pe lângă alte multe binefaceri din trecut într'u amintirea răposatului ei soț, Moise Bugar a dăruit bisericii noastre un prea frumos picardru, în valoare de peste 200 cor.

Pentru această faptă nobilă aducem cele mai călduroase mulțumiri maritimului și binefăcătorului Bunul Dumnezeu să o învecnicească într'u îndelungate de sănătate și să-i de-a în bătrânețea sale mângâierea dorită, iar pe răposatul ei soț să-l odihnească în pace, făcându-l partaș fericirii dreților. Calacea, 17/30 Ianuarie 1906. Pentru conținutul parohial: George Tocitu, paroh.

— Spre prăpastie. Grijele și ispitele nenumerate sunt și adese-ori prinzându-l pe om în lanțurile lor, îl și duc la pierire. Un caz proaspăt ne adevărește pe deplin cele spuse mai sus. Na femeie saracă din capitală a avut o singură fiică pe frumoasa Margareta, care având și o voce foarte bună a fost angajată de cântăreața la teatrul de acolo. Mama deși era sătucă, totuși o creșterea ei, a putut să câștige cele trebuincioase pentru copilă.

Margareta a făcut cunoștință la teatru unde domni au din București, care aprinzându-se la dansa, i-a făcut oferta să meargă cu el în țară. Ea l-a ascultat, și a dus și s'a cununat, fără a mamei sale să-i fi spus ceva. Rudeniile bărbatului însă n'au voit să o primească. De aici s'aprovit neînțelegeri. Bărbatul a și avut duel cu cumnat de al său, care l-a și omorât. Tânărul după a devenit acum moștenitor al unei averi mărețe. Nu mult în urmă a făcut cunoștința unui falș oficer din Pesta, care având multe datorii, a fost nevoit a părăsi armata. S'a îndrăgostit în această care apoi punând mâna pe avere a început risipi, mai în urmă a fugit în America. Vădușă de dată la viața sburdalnică, și-a vândut toate răzvaricalele ei și s'a mutat la Paris, unde iute și câștigat prieteni, cari însă n'au putut-o mulțumii cu banii.

Din țara morilor de vânt.

— Amintiri de călătorie. —

(Urmare și fine).

De Dr. I. T. Mera.

Să nu creadă însă cineva, că picturile realiștilor olandezi sunt simple fotografii colorate. Doamne fereste! Acei pictori au știut învali realitatea tablourilor cu poezia individualității lor artistice. Ruisdael a vrăjit în peisajele sale tăcnicia pădurilor, singurătatea duioasă a câmpiilor și pe un arbor singuratec într'o răpă de părau l'a încunjurat cu cea mai poetică melancolie. Pieter de Hooch înfățișându-ne interiorul unei camere, în care pătrund prin fereastră sau ușa întredeschisă razele soarelui regiunilor nordice, răspândind o lumină somnoroasă, pe când olandeza ședeă îmbrăcată în haine de Duminecă cetind din biblia răzămătată pe poală, — ne înfățișează cea mai evlavioasă scenă. Gerard ter Borch și Gabriel Metsu ne prezintă în tablourile lor poetica liniște și fericire familiară din epoca de pace și bunăstare a țării. Ear Bartholomäus van der Helst în marele său tablou numit «der Schutters — maaltijd» din Rijk Museum înfățișând banchetul alor 25 de vânători, dat spre sărbătorirea păcii de Vestfalia, ne arată vitejia soldaților olandezi și fericirea nemărginită a unui popor, care după lungi și grozave lupte a ajuns în posesiunea libertății și independenței dorite. Aert van der Neer, pictorul nopților, înfățișându-ne un răsărit de lună cu raze blânde și bălae, ne face să simțim toată poezia unei nopți de vară, sau toată frumusețea unei nopți geroase, când zăpada scârție sub picioare, lemnele pocnesc de frig, ear stelele clipeșc tainic din lumi poate mai bune și mai călduroase.

Dar neîntrecutul Ian Vermeer, câtă poezie nu vrăjește în curățenia atmosferei și în uimitoarea perspectivă, arătându-ne o parte de oraș sau o casă singuratică cu curte și grădină. Ear Franz Hals, artistul expansiv, care își batea nevasta și ducea o viață de bohem, chețuind în chefuri și petreceri tot ce a câștigat în lunga sa viață, câte creațiuni ingenioase nu are, care văzute odată rămân neșterse în memoria noastră. Și chiar Paul Potter, pictorul animalelor, prezentând o livadă, în care pasc liniștite turme de oi sau de vite, produce o impresie atât de duioasă și idilică ca Theocrit, cel mai celebru descriitor al vieții de păstor.

Et nunc venio ad fortissimum virum. Toate caracteristicile până aici înșirate le găsim și la cel mai mare artist olandez, la Rembrandt Harmens van Riju, dar în măsură potențată și într'o curățenie proprie numai celor mai mari genii. Și Rembrandt este realist și el a pictat portrete și tablouri de regenți și el este mare colorist și cel mai dibaciu meșter al luminei.

Eu văzusem în muzeele Europei partea cea mai mare din cele 550 de tablouri, câte a lăsat Rembrandt și am admirat calitățile mari ale acestui artist, cătră care aveam cea mai mare atracțiune dintre toți artiștii nordici. Dar din tablourile, ce văzusem nu-mi puteam explica din destul cultul, ce aveau mulți autori ai timpului din urmă pentru Rembrandt. Ca să mă dumiresc, am fost consiliat, să mă duc în Olanda. Ei bine, m'am dus și m'am reîntors din Amsterdam și din Haaga cu cel mai sfânt cult în suflet pentru acest uriaș geniu omenesc. Ahea acolo am înțeles pe deplin și apreciat cum trebuie pe Rembrandt și toți aceia,

cari nu au văzut principalele sale tablouri, nu pot face idee completă despre înălțimea a

sale. Cancelarul Bacon de Verulam a zis, că «ars homo additus naturae» și la nici un alt artist se adevărește atât de bine această frumoasă definiune ca la Rembrandt. Rembrandt ne-a înfățișat cele mai simple și reale sugerie; un grup de oameni, eșirea soldaților din cazarmă sau pe câmpul de medici împrejurul unui cadavru, — dar toate aceste lucruri prozaice văzute prin prismă individualității sale apar ca cele mai sublime creații de artă, ce a produs vre-odată mâna și spiritul omului.

Eu unul văzusem aproape toate c'apodope artistice, de care dispune astăzi omenirea; am mirat desemnul fără seamăn și concepțiunile rarișe ale lui Michel Angelo, m'am încântat de prihanitul idealizim al madonelor lui Rafael, m'indulcit de gingășia figurilor lui Corregio, m'îmbătat de armonia colorilor lui Tizian și al trezei școale veneziene, am stat uimit văzând gurositatea artistică alui Velasquez și realistul idealizat al lui Murillo, am stat estasiat înaintea Venerei de Milo, a celei mai perfecte creațiuni de artă, ce ne-a rămas din vechime, și altele și tele, — și credeam, că nu poate să mai existe obiect de artă, care să-mi producă o impresie puternică decât cele ce văzusem.

M'am înșelat. Căci în fața marilor tablouri lui Rembrandt am avut o simțire, cași care nu produsese nici una din lucrările artistice văzute. Privind tablourile sau sculpturile sus am înțeles, că am înaintea mea figuri și scene care înfățișează imaginațiunea ideală.

gre în urmă a ajuns la mare sărăcie. Ajungând în această stare, s'a pus de-a falsificat cambii pe sumele unui prieten de-al ei. Pentru aceasta a stat în temniță doi ani de zile.

Parafine înțeles, că de când a fugit din Pesta n'a coris mamei sale nimic.

nov în cele din urmă, văzându-și păcatele s'a hotărât să se reîntoarcă acasă, a și plecat dar i-a cașt rușine a se înfățișa înaintea mamei sale, ci i ta desnădăjduire i-a scris următoarea epistolă:

ate. Iubită mamă! Sunt șase ani, de când n'ai înăuzit despre mine nimic. Eu n'am fost nici odată fata ta cea rea. Dacă mi-ai scris și nu ți-am răspuns, am făcut-o pentru voia fiertatului meu bărbat. De când a murit el am fost totdeauna între astfel de femei încât mi-a fost rușine să-ți scriu. Acum auzi ceva despre mine dar pentru ultima-oară plec să te vad. Dacă eventual nu voi sosi, să verși o lacrimă pentru sufletul nefericitei tale

Margareta.

1 z A sosit. A trăit la un loc cu mamă-sa, care îi nețedeia sfaturi de băgăde. La urma n'a putut să șite trecutul: s'a omorât. Acum e în agonie.

dre — Daci vici... capi de boală de închietură eumă, dureri de dinți și de cap, picături și de

ăcelile ivite prin nebagare de saună, să foloseșc

Impre acest scop *Universal Fluid* (spirit-mentholi omjromat-comp) unul dintre cele mai potrivite dedă-

basamente bune spre frecare și ungu, ce înosește is, naimult, care e făcut din plante bune mirosi-

țoare și e un medicament *placut și astâmpărilor*. *Universal Fluidul* are o influință bună și la mor-

la purile vechi precum și la cele nouă și acolo unde și ș'a folosit și alte fluide, acesta este *neîntrecut*.

Prețul unei sticle cu o carte de îndrumare cu tot face 1 cor. 50 bani. Trimis prin postă 2 cor., la comandarea alor 3 sticle, să trimită fără cheltuse

la. *Skribanek Kálmán*, farmacist la »Crucea roșie«, Timișoara, Hunyadi-tér 27.

rb. — Atrageți atențiunea publicului nostru i spe anunțul lui Fischer »*Margit házi kenyér*,

— Beția duce la păcat și mizerie. Atragem atențiunea asupra anunțului »Am fost bețiv« fal spîteriei lui Frankl Antal din Seghedin.

— S-a deschis prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann Arad. Piața Tököly în colțul adstrăzii Lázár Vilmos. Un izvor bun de cumpă-

te rare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. rămân cu deosebită stimă: *Baumann Rudolf*.

nu unui artist, și-mi dădeam foarte bine seamă, că a totul este o închipuire, căreia trebuie să-i de-

văță fantasia mea. Cu totul altfel la Rembrandt. Privind tablourile lui, simțiam, că ochii

acelor figuri strălucesc, că sângele le pulsează în artere și brațele se ridică, — simțiam cu un cu-

vânt, că toate acele figuri se mișcă și trăesc. Romanii ziceau despre o statuie frumoasă: tacet sed loquitur; — astfel se poate zice despre creați-

unile lui Rembrandt. În fața tablourilor sale reinăi ipnotizat și n'ași fi crezut nici odată, că un ob-

iect fără viață, fie chiar artistic, să poată avea o atât de imensă putere sugestivă. De aceea o-

perile lui Rembrandt nu se pot descria, nici de-

semna și copia, trebuie să vezi originalul, căci acolo arde focul scânteii aprinsă de geniul artistului.

În muzeul țarei din Amsterdam e tabloul său numit »de Staal mesters«. Sindicii corporațiunii

neguțătorilor de postav sunt adunați în jurul unei mese și revidiază registrul comercial. Cineva

întră probabil în sală și îi conturbă. Acest moment este reprezentat în tablou. Atâta realitate, atâta viață nu se poate vedea în nici un alt tablou din lume. Îți pare, că abia a amuțit vocea șetului, care cetea din registru și după un moment de pauză, în care sindicii sunt neplăcut surprinși, vei auzi vocea imputărei celor deranjați. În fața acestui tablou nu-ți trebuie explicare, nu-ți trebuie catalog, o singură privire ți-a explicat totul, căci ai realitatea înaintea ta.

Prin ce mijloace produce Rembrandt acea impresie puternică, este cu desăvârșire neexplicabil. Figurile sale nu sunt copiate cu cele mai mici detalii ca portretul Giocondei din Lavre,

Din Public.

Declarațiune.

Preoțiunea tractului Mehadia, adunată în conferința dela 18 Ianuarie 1906 în Mehadia — față de privirile ivite în foaia »Renașterea« din Caransebeș, — dureros atinsă în simțemintele sale prin atacurile nedemne și nedrepte la adresa fețelor mai înalte ale diecesei noastre, fețe, cari atât în urma înaltei lor pozițiuni, cât și a meritelor își au la activul lor recunoștința bisericeii și a neamului nostru, se vede necezitată a da curs liber simțemintelor sale și a striga un puternic: *veto!* aducând următoarea

Resoluțiune:

Noi preoțiunea tractului Mehadia, solidară — afind cele apărute în »Renașterea« față de conducătorii diecezei noastre acțiuni vătămătoare atât bunului simț, cât și periculoase, ba chiar nimicitoare a tot, ce biserica noastră a putut să zidească până acum pentru noi și fii nostri, — le respingem ca pe niște blasfemii. Mai departe aceeași preoțiunea tractuală la cele publicate în »Renașterea« răspunde, ca să se știe:

»Alipiirea noastră către Prea sântitul nostru Episcop, ilustrii dignitari și veneratul nostru șef tractual, în urma meritelor lor neperitoare, »Renașterea« nu poate dărâma, nici chiar însofindu-se cu porțile iadului.

Peș, m. p., Siraon Pășan, m. p., George Tancu, m. p., Mihai Pătra, m. p., Ilie Imbreșcu, m. p., Gheorghe Vasilescu, m. p., Ioan Brăncuș, m. p., Ioan Traiboviciu, m. p., Ghilezean, m. p., Dimitrie Bogoeviciu, m. p., Petru Săria, m. p., Constantin Vadicean, m. p., Mihail Costeșcu, m. p., Vasile Popoviciu, m. p., (Pateș), Eremie Borceșcu, m. p., Nicolae Bihotu, m. p., Vasile Popoviciu, m. p., (Pernișca), Constantin Dure, m. p., Ioan Grozăvescu, m. p., Zaharia Grozăvescu.

CONCERTE, PETRECERI.

Invitare. Reuniunea română de cântări »Hilaria« din Oradea-Mare cu toată onoarea vă invită la Concertul urmat de dans ce-l va aranja joi la 9/22 Februarie a. c. — cu concursul binevoitor al Doamnei Gizela Popescu și a Domnișoarelor Kiss, Eugenia Fașie, Lucia Plopu, Helena Șfurlea, Valeria Venter, și Valeria Baba, — în sala mare dela »Arborele verde« (Zöldfa.) Inceputul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: pentru

*) Pentru cele publicate sub acest titlu nu răspunde Red.

o persoană 4 coroane, pentru o familie 10 coroane. Snprasolviri marimonioase se primesc cu mulțămîta la adresa cassarului Ioan Petra funcționar la »Bihoreana« — și se vor cvita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat pentru augnmentarea fondului reuniunii și a mesei studenților. În pauză se va juca: Călușerul și Bătuta. Comitetul: Dr. Florian Duma prezident. Ioan Petra cassar. Dr. Aurel Lazar, v-prezident. Nicolau Firu, secretar. Drd. Victor Mercea Teodor Prodanovici, Dr. Ioan Buna, Alexandru Stoinescu, Mihai Szilágyi, Teodor Roxin. Arangerii: George Banc, Drd. Emil D. Babescu, Augustin Bărdosy, Nicolau Bolcaș, Ladislau Bretan, Aurel Capra, Octavian Comșa, Teodor Crainic, Eugen Costina, Moise Coșiu, Dr. Vasiliu Chindriș, Drd. Augustin Ciavici, Sabin Dan, Gelo Egri, Sever A. Erdélyi, Victor Filip, Petru Farcaș, Fabius I. Gheleșan, Drd. Paul Gal, Ludovic Gozsá, Emil P. Grozda, Drd. Nicolau Hubian, Ioan Hajdeu, Ambroziu Ilie, Ioan Junc, Valeriu Magdu, Silviu Maior, Drd. Sav Marta, Sever Miclea, Ioan Moldovan, Zaharie Moga, Eugen Nyéki, Iosif Nyisztor, Ioan Popovici, Dr. Romulus Papp, Teodor Popa, Mihai Popa, Virgil Sălăgian, Traian Șfurlea, Dr. Augustin Szilágyi, Demetriu Truța, Teodor Teș, Drd. Nicolau Zigre iun.

Universitarii români din Cluj au onoare a vă invita la Petrecerea cu dans ce se va aranja în sala dela »Hotel Central«, în 17 Februarie n. 1906. Inceputul la 8 ore seara. Invitarea de persoană 2 cor. de familie (până la 3 membri) 5 cor. Venitul curat e înținsat pentru casine română din loc. Citerile marimonioase se vor cvita în publicitate și sun t a se adresa la cassarul: Vasile Căciu, (ștrada Ferecz u. 37) Comitetul arangiator: Dr. Amos Frățcu, preș. de onoare. Iuliu Dan, președinte. Iuliu Toșa, vice-preș. Onișitor Sora, vice-preș. Vasile Cucu, cassar. Ioan Sabo, secretar. Aurel Stoian, controlor. Alexandru Vasu, majordom. Alexandru Pordea, majordom.

Prea iubiților noștri creștini din comuna Cerna, dieceza Caransebeșului, precum și celorlalți domni aici însemnați cari au binevoit a doua pentru turnarea de nou a 2 clopote la biserica noua zidită de aici, a căror nume caractere și locuință e următoarea:

Din comuna Cerna: On. domn Alexandru Ioanovici preot, 11 cor. 62 fileri; Iuliu Putcoviciu învățator, 11 cor. 14 fileri; Ioan Sfetcu, 21 cor. 80 fil.; Ioan Pop proprietariu, 20 cor.; Ana Vasi econ. 30 cor.; Ana Schmied, 13 cor.; George Sfetcu epitrop, 12 cor.; dna Valeria Ioanoviciu preoteasă, 10 cor.; Persida Putcoviciu învățătoareașă 10 cor.; Ana Sfetcu econ. 8 cor. 66 fil.; Petru

la care Leonardo da Vinci lucrat 4 ani de zile sau ca portretele lui Hans Holbein și Albrecht Dürer, în care se vede fiecare fir de păr, — ci din contră, pictura lui Rembrandt este pastoasă, trăsăturile pensulei sale sunt lungi și viguroase, așa că din apropiere nemijlocită pictura apare ca o îngrămădire de vâpseli groase și fără margini precise. Indată ce te depărtezi însă puțin resare ca prin minune din chaosul colorilor viața cu toate manifestațiunile ei.

La tot cazul, cel mai puternic mijloc al artistului de a produce impresia amintită este lumina. Căci lumina lui Rembrandt este fără seamă cu totul deosebită de lumina chiar a celor mai mari colorisți. A o descrie sau caracteriza este imposibil, căci este o lumină magică, supranaturală, — la tot cazul neobișnuită. Și cu drept cuvânt s'a zis, că Rembrandt este un mag, ear lumina este magia lui.

În principala sa lucrare artistul ne înfățișază eșirea gardei civile din casarmă, cu drapel, tobă, 23 de persoane în mărime naturală cu oficerii în frunte. Asupra luminei acestui tablou s'a discutat mult. Cei mai mulți au crezut că eșirea gardei se face noaptea și că prin urmare lumina este artificială; specialiștii însă susțin, că scena se petrece la ziua mare și că lumina este cea a zilei. Charles Blanc zice, că e o lumină imaginară, că nimeni nu poate să știe pozitiv, dacă e lumină de zi sau de noapte; la tot cazul este reflexul geniului lui Rembrandt.

Invelite în această magică lumină subiectele cele mai reale apar în aureola splendidă a celei mai gingașe poezii: Faimosul său tablou numit »Lecțiunea de anatomie« din Maurișhuis în Haaga

este cea mai puternică dovadă a acestei aserțiuni. Înaintea unui cadavru, întins pe masa de secțiune, Nicolaus Tulp, distinsul doctor și șeful corporațiunii medicilor din Amsterdam, esplică anatomia brațului disecat, probabil în fața unui auditor mai mare, din care însă în tablou se văd numai 7 medici, membri ai corporațiunii. Văzusem acest tablou în nenumărate copii și i cunoșteam toate detaliile, dar când am văzut originalul am ramas uimit. Să poți răspândi chiar în fața morții atâta farmec, atâta poesie și viață, este fără îndoială culmea puterii de creațiune a artei. Chiar și cadavru învinețit, asupra căruia se concentrează tainica lumină a lui Rembrandt, și-a pierdut toată oroarea, ce răspândește de obicei privirea lui și întocmai ca auditorii măstrului Tulp, cari cu atențiune încordată privesc și ascultă, este și privitorul captivat de aceasta scenă poetizată de geniul artistului.

Dar despre Rembrandt ai putea scrie volume întregi, cum în adevăr s'au scris deja și se mai scriu încă; căci arta lui este izvor nesecat de poezie, de farmec și înălțare, din care dacă ai gustat odată devii nesațios. El este cel mai mare geniu și cea mai înaltă glorie a acestei mici, dar binecuvântate și fericite țări.

Rembrandt însă nu a fost fericit până la sfârșitul vieții sale. Născut la 15 Iulie 1606 în Leiden, ca fiul unui morar, dupăce a părăsit moara părintească, a stat puțin în Haaga, ear la 1631 s'a stabilit definitiv în Amsterdam, unde a stat până la finea vieții sale. Și e interesant a ști, că Rembrandt nu a făcut nici o călătorie în străinătate cum obicinuiău și atunci artiștii și nu s'a depărtat nici pe o zi măcar de pe pământul țării

Minea econom, 8 cor.; Tana Raia primar 4 cor.; Ilie și Icoane Măndruț, 4 cor.; Anuica Gagea, 4 cor.; Ioan Truț 4 cor.; Igne Ilie 3 cor.; 20 fileri; Ioachim Truț, 3 cor.; Tell Adam, 3 cor.; Constantin Truț, 2 cor.; Dimitrie Truț, 2 cor.; Ioan Cărașea, 2 cor.; Toma Verneșan, 2 cor.; Nicolae Petcu, 2 cor.; Brândușă Bențu, 2 cor.; Marie Mircea, 1 cor. 6 fil.; Pascu Jiva, 1 cor.; Eva Crainic, 1 cor.; Marie Truț, 1 cor.; Petru Sțetcu 1 cor.; Simeon Drăgan, 1 cor.; Nicolae Petcu, 1 cor.; Simeon Stanciu, 1 cor.; Marie Buta, 1 cor.; Toma Sțetcu, 1 cor.; Constantin Sțetcu 88 fil.; Ioan Sârbu, 60 fileri; Toma Sțetcu, 50 fileri; Avram Milca 20 fil.

Din Timișoara: Dr. Aurel Cosma avocat, 12 cor.; Dr. Petru Teșle avocat, 4 coroane; Dr. Valeriu Mezin, avocat 2 cor.; Alexandru Mandorviciu comerciant, 2 cor.

Din Liebling: Schupkegel Heinrich, 8 cor.; Wolf Gașpar, 4 cor.; Iacob Leber, 2 cor. 6 fil.

Maria Crina comerciantă în Colnic 12 cor.; on. domn Georgie Ciocoi, preot în Hitias 10 cor.; Teodor Putcoviciu învățator, Stamora rom. 10 cor.; Iosif Chic, econom Jebel, 1 cor. 50 fil.; Suma generală 261 cor. 50 fil.

Pentru aceste fapte nobile și marimoase, în numele întregii comunități bisericești le exprim cea mai fierbinte mulțumită și rog pe atotputernicul Dumnezeu să le răsplătească înmăit aceste fapte daruindu-le în întregul lor viață zile senine și fericite.

În fine rog ca să nu ia în rea considerație susnumiții donatori, că donațiunile au început în 15 August 1905, și s-au terminat în 20 August 1906, când s-a și predat la *„Tribuna”* din Arad spre publicare. Însă nu știu din ce cauză *„Tribuna”* a întârziat până acum.

Iuliu Putcoviciu,
învățator.

BIBLIOGRAFIE.

Sâmbătă, 14 Ianuarie a apărut Nr. 4 din *„Hi! Hi! Hi!”*, scris de talentul nostru coleg și cunoscut scriitor popular Marion, cu ilustrațiuni de iscusit artist Anton Popescu. Desemnatorul special al *„Bibliotecii Marion”*.

Numărul acesta de o vânetă și de o bogăție excepțională, conține între altele: Din viața dascălului Manciu, primul maestru de muzică de școalele primare; Fetele dela regie, satiră de actualitate; Între două focuri, apropo de mahalala; Mamizella dela telefon, versuri de actualitate etc.

Colțul cetitorilor are bucăți gingașe de drăgălașii poezi Const. Nutzescu, Codrin, d-na Virginia Micle, precum și noi și numeroase și interesante rubrici pentru cetitori.

sale. De pe la 1633 apare în pictura sa portretul unei frumoase și vesele femei, pe care cu plăcere a pictat-o în nenumărate variațiuni, răspândite astăzi prin muzeele europene. Era Saskia, frumoasa fiică a boțului jurist van Ulenburgh, din provincia Friesland și care în 1634 i-a devenit nevastă, răspândind seninătate și fericire asupra artistului, dar numai pentru o vreme scurtă; căci după 8 ani sârmana Saskia a murit, la 1642, lăsându-i un singur copil, pe Titu. La 1668 a murit și bietul Titu, iar un an mai târziu la 7 Octomvrie 1669 a trecut și bătrânul artist la cele eterne, după ce în anii din urmă ajunsese la saracie.

Olanda va serba în vara aceasta cu mărirea cuvenită aniversarea de trei veacuri a nașterii sale și cine va exista la aceea sărbătoare a omnirii întregi; va avea fericirea să vadă fosta sa casă din Ioden-Breestadt nr. 4, unde guvernul instalează un mic muzeu și frumoasa sa statuă de pe Rembrandt Plecin, o piață pitorească, plantată cu ulmi umbroși și mai ales va vedea marile opere ale nemuritorului olandez.

Ori ce număr se poate cumpăra separat, neavând nici o legătură cu cele apărute mai înainte. Redacția și administrația, strada Berzei, 5.

«LUCEAFĂRUL», revistă pentru literatură și artă, cea mai răspândită și îngrijită revistă ilustrată românească. Apare de 2 ori pe lună, având de colaboratori cei mai distinși scriitori români. Anul V. Nr 2 are următorul cuprins:

Dr. E. Miron: «Catedrala dela Sibiu». — Octavian Goga: «Inviere», (poezie). — C. Sandu A. dea: «La oaste». — Fatma: «De n'ai fi fost», poezie. — Ioan Agârbiceanu: «Două iubiri». — Cronică. — Bibliografie. — Ilustrațiuni bogate. Cu un supliment în 3 colori. Prețul acestui număr 65 bani.

„Musa Română». Numărul prim al revistei muzicale *„Musa Română»* va apărea la finea lui Ianuarie st. v., cu următorul conținut muzical:

1) Marșul «Oidea» compus din cântecele Călugărul și «Adio la Carpați»; 2) Uvertura la baletul «Erculean»; 3) Jocuri din Banat; 4) Priceasna dela sf. Paști «Cu trupul» pentru cor bărbătesc; 5) Romanța din opereta «Scara măței», voce și pian.

Economie.

Arad, 3 Ian.

Drepturi, pâine poporului! Sub titlul acestuia dl Kolbai, Koltzenheyer Mihály, ne trimite un articol mai lung, cu rugarea să-l publicăm, în care agită pentru ideea înființării de reuniuni economice comunale, prin ajutorul legislației.

Ca aceste reuniuni să se poată înființa — zice autorul — ar trebui ca guvernul să prezinte un proiect de lege, despre înființarea magazinelor de mărfuri pe care statul să le înființeze în fiecare comună și cari ar avea următoarea misiune:

1. Apărarea industriei indigene.
2. Prin îndreptarea rațională a cultivei vitelor să se îmbunătățească starea economilor mici.
3. A da mână de ajutor comerțului.
4. A procura bază sigură independenței vamale.
5. A lăsa trebuințele în natură a armatei noastre.
6. A crea adevărată neatarnare a statului.

Posta redacției.

P. S. în Folea. Articolul nu e vre-o reflexiune la articolul «Patriotism modern», care vorbește de un fapt, anume că învățatorul pe care d-ta ni-l înfățișezi de un *renegat*, a fost denunțat cu agitație *contra* ungușilor, lucru pe care d-ta nu-l desmînți — ci personalități la adresa autorului. Personalități însă nu admitem în foaie.

Posta administrației.

Ioan Teres, Ó-Szt-Miklós. Abonamentul e plătit pe luna Februarie.

D. Comșa, Sibiu. Am primit 35 cor. Abonamentul e plătit până la 1 Iulie 1906.

F. G., N-Kér. Abonamentul e plătit pe 1905.

Redactor responsabil: Sever Boea.
Editor-proprietar: George Nethin.

Se caută

un candidat de avocat

cu praeșă.

Doritorii de a ocupa acest post să se adreseze la

Dr. Iustin Papp,
advocat, Tenke.

Cuvântul „Emulsiune”

Comparație greșită constatată că creerea e numele unei amestecături din unt și apă. Dacă însă să amestecăm cu lapte sau smântână naște așa numitul unt de emulsiune.

După emulgarea lui SCOTT, uleiul de peste ocură în circulație în forma această emulsiune, în chipul acesta să poate mânca mistui ca și laptele, a căror putere de nutriție vindecare îl potențază în mare măsură.

Pescarul ca bogatul cei mare în spate e ranță proceduri veritabile a Emulsiunii lui Scott.

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la aceasta carte, pe lângă trimiterea a unor timbre de 75 fileri, trimite fără altă cheltuielă 1 sticlă de probă.

Apoteca orășănească a lui Emil Bud
Budapesta, IV., strada Văcz nr. 34—50.

Prețul unei sticle originare e de 2.50 cor.

Se caută

o femeie română, onestă, inteligentă, vârstă 40—50 ani, care posedă și limbă română eventual și cea germană, ca educatoare lângă un băiat de 2 și jumătate ani care și-a pierdut mama. Gospodărie nu trebuie să ducă ci numai ținerea în ordine a cuinței și creșterea copilului. Locul e a ocupa momentan.

Reflectantele cu condițiunile lor (în voluți închis) să s'adreseze administrațiunii zărilor lui nostru, care le va trimite adresei competente.

Crema JASMIN

este un mijloc inafensiv lipsit de grăsimi un mijloc mai bun pentru înfrumusețare, efect sigur. Efectul ne descris de bucurie poate observa îndată după întrebuințare câteva zile.

Prețul unei sticle de 1 coroană, și lângă trimiterea înainte a prețului se poate căpăta dela

Farmacia lui Molnár

Kétegyháza.

Cu ziua de azi am micit prețurile

untului proaspăt pentru cea

Un kigr. 2 cor. 80 fileri,
bucata 1/8 36 fileri.

Deposit de lapte din Arad

Firma principală: Strada Széchenyi.
Firma secundară: Strada Forray.

Telefon 372.

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delătură tusa, febra, asudarea noaptea.

Se prescrie zilnic de numeroși medici și profesori la morburii de plămâni, cataruri, tusa convulsivă, scrofulosă, influență.

Oferindu-i-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: **impachetarea originală „Roche”.**

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Elveția).

„Roche”

Se capătă prescriindu-se de medle în farmaciile 4 cor. sticla

BANCA NATIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA.

1905		1906	
ianuarie		5 Ianuarie	
ACTIV			
53220898	Reserva metalică Aur	77612538	
20160000	„ „ „ „ Aur	81125000	
	Argint și diverse monete		
	Portofoliu Român și Străin		
	*) Impr. contra ef. publice	4762200	
	„ „ in cont curent 19585512.		
	Fonduri publice	11999924	
	Efectele fondului de rezervă	14983507	
	„ „ amortisarea imob. și material	2914292	
	Imobilii	5765679	
	Mobilier și Mașini de Imprimerie	600164	
	Cheltuieli de Administrațiune	28588	
	Depozite libere	81472090	
	Compturi curinți	15663364	
	Compturi de valori	27052993	
		354092559	
PASIV			
	Capital	12000000	
	Fondul de rezervă	21034186	
	Fondul amortisării imobilelor și material	3105044	
	Bilete de Bancă în circulațiune	236437000	
	Dobânzi și beneficii diverse	44239	
	Depozite de retras	81472090	
	Compturi curinți	—	
		354092559	

Scomptul 5‰
*) Dobânda 6‰

PIANE

Intemeiat la 1850.

Între plăcerile vieții familiare, fără îndoială se ține și pianul, ce în magazinul meu se găsește în forme noi, dela 700 cor. în sus, iar cele folosite dela 200 cor. începând.

Folosirea de pian, pe lună 8 coroane. Toemirea pianelor în provincie și în loc, o îndeplinesc prin adjutantul meu de specialitate.

În biblioteca mea de împrumutare în care se găsesc opuri literare în limba maghiară, germană și franceză în cel mai mare schimb. Prețul de citit pe lună e 1 cor. iar după volum 8 fleri,

Krispin József

Arad, Deák Ferencz-utca 28.

radi ipar-és népbank. Ékszer-zálogosztály.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

1906. évi február hó 13-án d. e. 9 órakor az Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő szánu és 1905. évi november hó végéig lejárt ékszer-, arany-, ezüst-tárgyak alapszabályunk 46. §-a értelmében a legelőbbit érőknek azonnali kész pénzfizetés mellett fognak elárvereztetni. u. m.:

25	2348	2359	2533	4568	5443	5605	5619	6016	6373	6561	6854	6891
40	7048	7053	7060	7127	7133	7157	7442	8170	8420	8429	8430	8456
24	8573	8632	8873	8920	9630	9751	9798	10120	10163	101-8	10195	
266	10295	10369	10374	10403	10423	10436	10521	10613	10646	10689		
743	10786	10842	10939	10942	11111	11501	11509	11550	11632	11741		
753	11760	11944	12083	12171	12269	12415	12427	12474	12501	12507		
611	12617	13094	13227	13232	13257	13270	13331	13446	13601	13602		
603	13816	13998	14020	14038	14039	14040	14041	14042	14076	14197		
233	14343	14119	14168	14523	14580	14582	14584	14871	15042	15046		
450	15093	15235	15278	15281	15320	16375	16396	15492	15505	15506		
507	15633	15658	15673	15688	15779	15796	15819	15848	15953	15964		
950	16065	16071	16194	16207	16308	16367	16393	16411	16433	16489		
638	16668	16722	16777	16780	16860	16879	16885	16914	16918	16925		
961	16965	16991	16993	17006	17036	17040	17184	17244	17300	17357		
ray379	17390	17436	17465	17490	17531	17534	17554	17562	17572	17577		
600	17627	17635	17642	17681	17682	17695	17703	17710	17720	17778		
799	17804	17857	17867	17874	17904	17969	17972	17996	17997	18015		
016	18038	18045	18072	18092	18097	18102	18115	18132	18142	18143		
154	18157	18179	18184	18188	18190	18196	18239	18393	18397	18892		

Arad, 1906. évi január hó 20-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Bilete de vizită, de nuntă, de logodnă, de botez, frumoase, moderne, fine și ieftine, — se execută numai în :: Tipografia George Nichin, Arad.

Schicht György, Aussig.

Fabrică de unsoare de COCUS pentru măncări.

Recomand atențiunei p.t. public că am înființat în Arad un permanent magazin de

unsoare de Cocus

care este un astfel de fabricat în cât se întrece cu cea mai bună unsoare de porc și de găscă.

La D-1 — DÁVID JÓZSEF — în Arad.
 Cancelarie și magazin: Erzsébet királyné kör-út 20.
 TELEFON 308.

TELEFON Nr. 87.

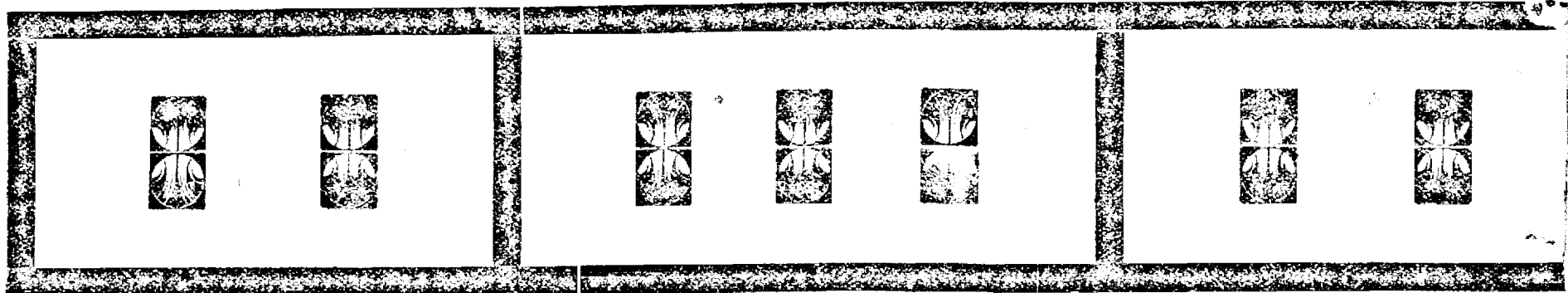
Schaefer Richard Géza

Încălzire de edificii, canale și apeducte
Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Preșătește din fier bine bătut: grilaje la fluvii.
 — — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apeducte, esitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scări în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — — — tuburi de piatră smălțită. — — — — —

TELEFON Nr. 87.

Alianța Măestrilor de Mobile din Ara

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii arad

MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.

fiind scopul nostru a aduce in contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului pu

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

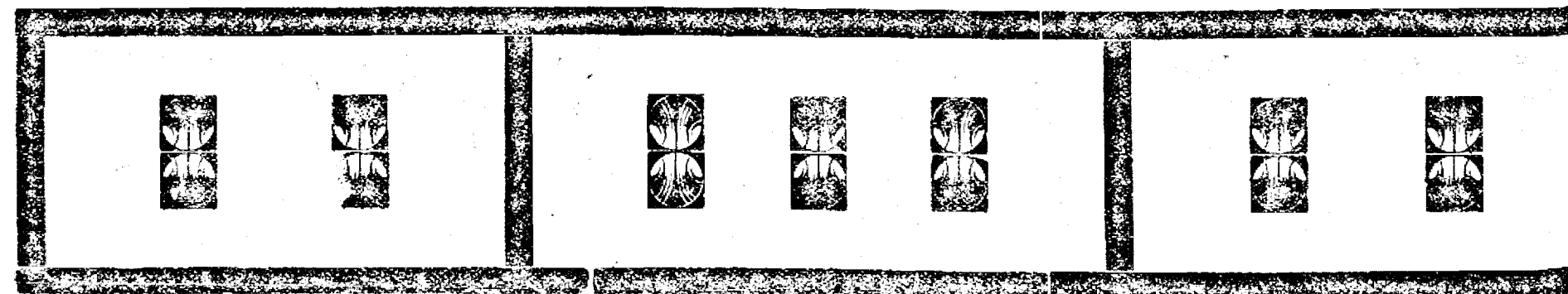
Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiduce
Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkeze

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11.

Cu onoare aduc la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu, aranjat după ultimele cerințe moderne,

renovez sistematic piane

și le acordez și le transformez, pe lângă garanție și o o o o o prețuri moderate. o o o o o

În provincie îndeplinesc comanda în persoană, și în timpul cel mai scurt.

Cu deosebită stimă:

NEUMANN ANTAL

FABRICANT DE PIANE

ARAD, — Strada Deak Ferencz — No. 36.

Prăjituri noi pentru „zsur”,

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public, că în cofetăria mea, care e de 37 de ani și se bucură de o mare cinste, am introdus și prepararea prăjiturilor de crumpe de cea mai fină calitate în preț de 2 fileri bucata.

Recomand în atențiunea tuturor

prăjiturile mele de 2 și 3 fileri pentru dejun și ojină care sunt foarte răspândite și recunoscute de foarte brne.

Pâine de crumpe, fină, foarte albă și recunoscută, kila cu 23 fileri. Pâine de secară curată și de gust bun (măcinare proprie) bucăți mai mari, kila cu 20 fil, în bucăți mai mici kila cu 22 fil.

Liferez la casă în prețurile cele mai avantajoase.

Colaci pentru sărbători și nunți în cea mai fină calitate.

Pentru sprijin se roagă cu toată stima

Klein Ignác strada Karolina ur. 6. N-rul telefonului 433.

Intreprinderea tehnică de comunicație și circulație

Tröster Jenő

ARAD

Cancelaria: Bulevardul Archiducele Josif N-ru 7.

TRANSPORTĂ:

Tot felul de mașini agricole. Ustensilii de zidire. Instrumente agricole și pentru pivniță. Motoare.

MONTEAZĂ:

Fabrici. Morii. Uzine electrice și de acetylen. Încălzire centrală. Calofiere. Trenuri cu motor. Articole electrotehnice. Diferite lucruri tehnice. Țesături și torturi de sîrmă (drot). Mașini de scris, calculat și control. Automobile pentru persoane și transporturi de povară. Pere electrice și reflectorii. Uleiuri de Vacuum rafinate.

Articole de cânepă, in și gumi.

Preliminat de cheltueli gratis.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că în Arad, Aiazel Peter-n. No. 2. (la intrarea dela Zrinny?)

un biurou de imobile și zăloage (amanete)

din încrederea unui institut de bani de primul rang în Europa, care a încredințat pe Dr. Heppes Béla cu reprezentarea juridică.

Ofer la toate băncile din provincie, din Budapesta sau străinătate pe lângă prețuri ieftine pentru imobile de pământ și case de închiriat pe amortizație sau împrumuturi de amanetare până la 65 % a valorii imobilelor.

Ofer împrumut de oficiu în cel mai culante mod pe timp de 5—15 ani pentru oficerii în armată, la oficanții de stat, comitat, oraș, tren, persoane private pensionate și la astfel de pensionați care au o pensie mai mare de 1100 coroane.

La aranjarea afacerilor de împrumut cel ce cere împrumutul n'are nici un fel de spese de preliminar.

Primesc încredințări de a cumpăra și vinde averi imobile, ca și de închirieri.

Primesc încredințări de parcelarea bunurilor, de vindere după parcelare sau de închiriere după metoda acesta.

Primesc în urma legăturilor mele cu „Institutul de credit din Budapesta” și „Societatea de credit din Viena” învoiri pe lângă cele mai culante condiții.

Cu stimă

Robitsek Kálmán

Institut de amanetare a imobilelor și zălogurilor.

In atențiunea Onoratelor Dame!

Cu toată stima aduc la cunoștința tuturor damelor din loc și provincie, că în Arad, piața Libertății No. 11 (lângă Porter Vilmos) **am deschis** după modelul atelierelor parisiene,

o confecțiune de haine femești

de care până acum în Arad încă n'a fost.

Primesc spre efectuare ori-ce lucru ce se ține de această branșă, precum haine de casă, de stradă, ocazionale, de sărbătoare, și altele de lipsă pentru dame și copii dela forma cea mai simplă până la cea mai scumpă, în croitura cea mai elegantă, pe lângă prețurile cele mai moderate și pe lângă serviciul cel mai prompt.

Haine de doliu se pregătesc în 12 ore.

Cerând sprijinul onoratului public — rămân cu deosebită stimă:

HUPPERT HENRIK

Confecție de haine englezești — Arad, Szabadság-tér No. 11.

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din loc și jur precum și onor. mei clienți, că am cumpărat

orăvălia de ghetă a lui GORZÓ și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

*Pravalia de delicatose, băcănie,
vin, ceai, șampanie, rum, ape
minerale și salbătăciuni - a lui*

Dürr Gusztáv

ARAD -- vis-à-vis
Casa orașului
N-ru de telefon

*Își recomandă cele mai
proaspete delicatose cu pre-
țurile cele mai ieftine și ser-
viciul cel mai curat.*

Curmale detot felul și Prune de compot.
Struguri proaspeți de Malaga.
Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe
candirate.

Migdale de dessert cu coaje de hârtie.
Prăjituri proaspete de ceai.

Pești marinați și în paiț. HERINGI proas-
pete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgon-
zola, Strachino, Imperial și multe alte.

CARNĂRII

CONSERVE -- LEGUME
Rumurile cele mai excelente.

Mare asortiment în Ceai de China și Rusia.
Magazin de vinuri de șampanie de Hubert

„GENTRY-CLUB“
Casină, Törley și a renumitelor șampanii
franceze Mumm Reims.

Cele mai bune calități cu comandă directă de

CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Iava-
aur și Mocca.

Excelentă Cafea prăjită de PALERMO
care la gust și aromă e fără pereche, în pachete
originale de câte 1,2 kgr. 2 cor. și 20 fl.

Asortiment colosal de bogat în tot
felul de

zaharicale diferite

aranjate

în cutii de lux, și — măsurate.

Să sprijinim industria din loc!

Ioan Spanlang

Lăcătușier

ARAD, Flórián-u. nr. 6 e (casă proprie)

Primește în lucrătoria sa ori-ce lucru ce
stă în atingere cu această branșă, ca:

ferăii pentru clădiri, mașini de fierț,
porți, balcoane, coridoare, trepte, grilaje,
verende, șuturi, tablete în orice formă,
Sobe Meidinger, fântâni săritoare, și orice
soluri de renovări.

Indeplinesc ori-ce comandă atât în loc cât
și în provincie în modul cel mai cinstit — iar
pentru lucrul făcut de mine primesc chezașia.

Cerind sprijinul onoratului public, rămân

cu stimă:

Ioan Spanlang,
lăcătuș er.

Planuri pregătesc gratuit.

Primul institut sudungar de auritură artistică

E. I. SPANG

auritor bisericesc

(casa proprie) Str. Gărei No. 10. TIMIȘOARA (fabrică)

Premiat cu diploma de onoare și cu
medalia de aur București, și cu altele
medalii de argint, la diferite expoziții.

Se recomandă pentru gătirea de tot felul de lucruri în arta
și anume: altare noi și vechi (temple) tronuri, străni, amvoane
sfeșnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri, plafonturi, decorații, et

BOGDANOVITS MIHÁLY

Arad, Demeter-utca, 37, casa proprie.

Măsar de mobile și întreprinzător de construcții

Ia în antreprisă ori-ce edificii și mobile, portale,
aranjamente de cancelarii, bolte, etc. Îndeosebi re-
comandă persienele sale admirabile. Primesc
comandă în mare de mobile. Comandă din provin-
cie se efectuează prompt și sigur. — Prețuri solide.

Cu stimă

Bogdanovits Mihály,
Arad, Demeter-u. 37.

Pentru vinderea
în comisiune a

Marelui Magazin de asortimente de sticlă

de porcelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase
și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, decorații pentru
odăi și mese, acomodată pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea
cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabile.

Toate acestea, se vînd pe prețuri foarte
moderate — în pravălia mea, situată pe

Szabadság-tér 21.

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

Cu stimă: **Klohs Adolf.**

în atenția celor ce zidesc case!

Teodor Cioban zidar diplomat și
arhitect, - ARAD,
Deák Ferencz-utca 34.

Cu onoare încunoștițez pe onor. public, că

în bransa arhitectonică

precum tot felul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi,
pararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc gratuit. Comande primesc
în loc cât și în provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stimă

Teodor Cioban.

Morburile de stomac sunt de cele mai multe-ori urmări-
rile incombustibilității, care cauzează lipsă de poftă de mâncare, insom-
nie, colici de stomac, greață, indispoziție, durere de cap, tuse, paloare
și gălbeneală, colice etc. și de multe-ori sdruncină sănătatea, dacă nu
se vindecă la vreme. Contra acestora de decenii sub numele de PICĂ-
TURI MARIACELLI pentru stomac, — sunt cunoscută pretutindenea

Picăturile lui BRADI pentru stomac

ca cele mai eficiente, și care aduc poftă de mâncare și în-
tăresc stomacul. O mulțime de epistole de recunoștință!
In spățiere să cerem numai picături BRADI și nu altele.
Să fim atenți la banda roșie, la chipul Sfintei Peciore
și subscrierea fabricantului. Mai bine ne ferim de contra-
faceri dacă ne adresăm comanda noastră direct la
Spițaria BRADI K. „la regele maghiar“

Viena, I., Fleischmarkt 1/241.

unde pentru 5 cor. se rapătă 6 sticle, pentru cor. 4.50
3 sticle duple franco

Trimitem gratis carticica, ce arată cum să se folosească.

Fabrica de motoare din Dresda, soc. an.

(mai înainte HILLE), filiala:

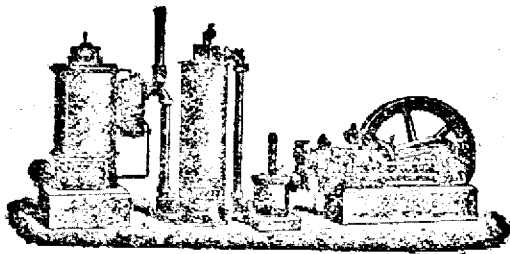
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. sz.

TELEFON 12-91.

Motoare cu benzină, motoare cu gaz, motoare cu oleu brut,
motoare cu spirit, motoare cu acetylen, Locomobile cu ben-
zină pentru treierat. Motrare cu pompe de gaz (generatori)
mașini de putere foarte moderne și foarte perfecte, dove-
dite ca cele mai eficiente și mai convenabile pentru mână.

6
medalii
de stat.
74
distincții.
100.000
motoare
liverate
spre mul-
țămirea
generală.

Motorul din Dresda e cel mai admirabil fabricat.
Construcție dovedită de per-
fectă. — Pregătit din cel mai bun și mai solid material.

Trainic! Intrebuintat ori câtă ană nu are lipsă de reparat.
Pentru mână e foarte bun. Manevrarea foarte
simplă. Cheltuielile de transmisie sunt relativ foarte mici.

Motoarele din Dresda se pot vedea la diferite in-
treprinderi industriale și în
fabricile econ. mici ale morilor: mori, țigării, lemării, fe-
răstreae, stabilimente de seos apă, camere de nutreț, lăptării
treerat ș. m. d. pe la diferite alte întreprinderi economice.

Se livrează întregi aranjamente de ateliere.

Deslușiri și proliminare de cheltuieli se dau bucuos.

Garanta foarte mare! - Favorabile condiții de plată!

**Nou și mare magazin de
lemn de foc și cărbuni.**

Telefon 528.

Am onoare a aduce la cunoștința stima-
tului public aradan că în **Nagyvárad-ut
12., am deschis**

**o prăvălie pentru lemne de foc,
lemn de instrumente,
blăni și cărbuni.**

Ca reprezentantul fabricii de ciment din
Gurahonț a Căilor ferate unite Arad-Cianadane,
mă ocup cu table de marmură artistică și petrii
mortuare (ori-ce fel de execuțe).

Am în deposit var, precum și renumitul
cărbune făuresc din Cinci-biserici. Cărbuni de
lemn, cocs, cărbuni pentru încălzirea saloanelor,
la cumpărare trimit acasă

Cer sprijinul onor. public, și semnez.

Cu toată stima:

Fränkl S. József.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad. — strada lemnului (Fa-utca) — No. 1.
o fabrică de mașini agronomice
sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experien-
țele mele extinse făcute în

o o **Austroungaria, Germania și America** o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfăr-
mătoare de encurnz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi,
pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
nițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țigării mici și mari, după
cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
mașinariilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
abor și treierătoare, motoare de benzină, petrolen, spirit sau gaz,
garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
terialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de re-
paratori de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă spe
din magazin și
bandage și diferit

elurite
vis-
le sale
arații, ca

Crema de lacrimioare: preparat superb, delatură pistrui, sgrăbunțe, spuse, sbircituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.
Săpun de crema de lacrimioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.
Pudră de lacrimioare: pregătită din materii cu totul nestrucioase — care imprumută feții o culoare foarte plăcută fără ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Prafu de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajută frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.

Fluid stomatic Salicyl: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedică stricarea dinților.
Alifie »Coroană« pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Săpun »Coroană«, buc. 80 fil. Spirt pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochiurilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și praful de dinți »Papp« 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

Preparatele se capătă totdeauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela András-sy-tér și Petőfi-u. Arad

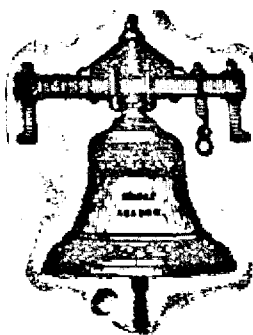
Friederic Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin care se pot întrebuițări clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ocă să se elatine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

7 21—25

UNICUL MAGAZIN

Cele mai bune, mai țititoare și mai curate

vase de fier veritabile din nikel curat, de Berndorf

se pot găsi în fierăria lui

Ioan Pöhm

(înainte de aceasta Phöm și Gedeon)

Arad. — Piața Szabadság — (Casa Rozsnyay)

UNICUL MAGAZIN

PREDARE DE HOTEL

Am onoare a aduce la cunoștința publicului, că am cumpărat pe strada Halász No. 41.

Hotelul intitulat „Porumbul alb“

și îl voi conduce pe mai departe sub îngrijirea mea proprie. Mai departe voi îngriji de beuturi și mâncări bune și alese, și de un serviciu pe deplin mulțumitor. Cerând sprijinul marelui public, sunt cu stimă

BARDÓCZ ÖDÖN, hotelier.

Cămeși pentru bărbați, gulere, manșete și cravate.

Radó Sándor, Arad, Forray-u., casa Lukács (colț).

Înștiințez pe p. t. publicul de dame, că am preluat magazinul de corsete al firmei FRĂȚII BRASSAY și până ține le vînd cu preț reduse.

Foarte mare asortiment de flanele și barchete ce se pot spăla.

Tot felul de ornamentice și căptușeli.

Bine-voitorul sprijin al onor. public, îl cere cu deosebită stimă:

Au sosit toate noutățile de toamnă și iarnă cele mai elegante și de lipsă țesături, precum și negre — asortiment mare.

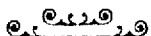
Serviciul prompt și conștientios.

Radó Sándor.

Pinză, șifon, canavas și rufe de pat.

≡ KISZNER DEZSŐ ≡

prăvălie de coloniale, pipere și apă minerală
 o o o LA „CÂINELE ALB“ o o o
 Arad, - Jozsef főherczeg-ut - nr. 9.
 (Lângă noua biserică lut.)

P. T.

Cu onoare aduc la cunoștința publică, deschiderea prăvăliei mele de coloniale, pipere și apă minerală, în Arad, Jozsef főherczeg ut nr. 12, (casa Fodor și Reisinger) după cele mai moderne cerințe — sub firma

= KISZNER DEZSŐ =

Praxa mea de mai mulți ani, câștigată în prăvălia de bun nume a lui Fejér Gyula, precum și legăturile mele cu prăvăliile mari, mă pun în poziția de a vinde ieftin tot ce cade în bransa mea.

Deposit stabil de cel mai bun zahăr, cafea, tee, rum și altele.

Recomandând prăvălia mea la bine-voitoarea atenție a p. t. onor. public, rog pentru bine-voitorul sprijin și asigur de serviciul meu prompt și conștientios.

Cu toată stima: **KISZNER DEZSŐ**

Comande din provincie efectuează prompt și sigur. — In loc, trimit și la case private.

Frații Kriser

TIMIȘOARA

URI-uteza nr. 6. — Telefon nr. 765.

Intreprindere de iluminare cu acetylen.

Puteri de specialitate — bărbați calificați.

Magazinul fabricii Landeck Carbide Ungaria de sud.

Efectuează ori-ce lucruri ce se țin de bransa aceasta, precum:

●● scălzi și apaducte ●●

in modul cel mai prompt, pe lângă prețuri moderate.

Magazin stabil in forma constatătoare din acetylen, ca sticle, candelabre, flacări, etc.

Tot felul de mașini economice, ca:

TRIUMPH III,

mașină de sămănat cu dinți cu păreche sau fără păreche.

Se caută vinzători!

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaika

diferite soiuri veritabile

în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD

Serviciul prompt și conștientios!

Unde se adună Românii?

La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în modul cel mai modern, cu odăi curate, foarte elegante și foarte eftine.

Unde e locul de întâlnire al inteligenței române în deosebi?

In restaurantul hotelului „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veritabilă de — Schwechat?

In restaurantul „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele mai bune vinuri și beuturi?

In restaurantul o o o o o o o o „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad, cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin“, la restaurantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă cîrnați proaspeți și carne de porc. Abonamente se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientios!

Hannauer Mihály

Tinicher de edificii și obiecte de lux. — În Arad, pe strada Deák Ferencz No. 24. (Îngă biserica reformată)

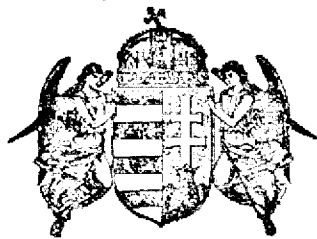
Se recomandă cu executarea a tot felul de articole în bransa aceasta, pe cari le efectuează în modul cel mai prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primește acoperiri de turnuri de biserici, acoperiri de case, etc., și tot felul de confecțiuni și reparațiuni de tinichea.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de scaune de fer pentru clopote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

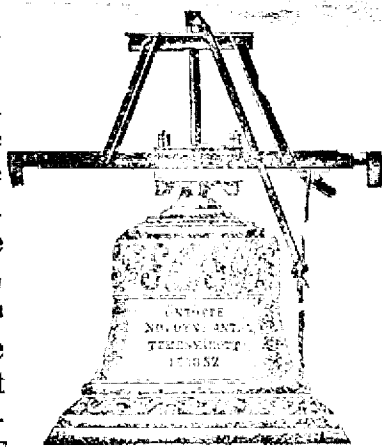
Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dinsul inventate, și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S

și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Nouă mină de marmoră.

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a onoratului public din loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător împrejurărilor de azi o

mină de marmoră

unde primesc spre efectuare ori-ce lucru aparținător industriei de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scâlzi și scaune pentru măcelărie, întărirea pereților prin marmoră, marmoră pentru mese, etc. etc., în cea mai bună calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt.

Cu stimă: **Binda Angelo.**

— URMAȘII LUI KUBÁT —

Văduva Kubát Antalné
ARAD

Fabrică de perii și pensule

Strada Weitzer János (Palatul Minorilor)
Atelierul: Strada Angyal Nr. 28.

Magazin de perii și pensule de cele mai bune calități.
Fabricare de tot felul de articole în bransa aceasta.

Berger Gyula — farmacia
„la Sta Elisabeta“ —
ARAD

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermacetic „Sf. Elisabeta“ cu efect sigur asupra pielii, precum și contra piștruilor ca mijloc de înfrumșetare și reconstruirea pielii: — o bucată mare 60 fleri

Pudră „Sf. Elisabeta“ (roza) articol admirabil pentru menținerea frumuseții, de tot inofensiv. Se poate căpăta în culorile albă, roză și crem: — o cutie 90 fleri

Apa de dinți „Sf. Elisabeta“ recomandabil în special celor cu dinți răi. Rumeneste gura, întărește gingiile, sistea durerea de dinți și oprește stricarea dinților: — un flacon 90 fleri

Apă de iorgovan pentru frumusețe „Sf. Elisabeta“ Articol foarte apreciat de dame. Se poate căpăta în culorile albă și roză. — Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei „Sf. Elisabeta“ Leac cu efect sigur contra reumei, răcelei, ischiazmei, deasemenea contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ea și ea mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirit pentru păr „Sf. Elisabeta“ Sistează căderea părului și formarea de mătreacă o împiedică radical. Prețul: — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte molid. — Un flacon mic 1 cor., unul mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept „Sf. Elisabeta“ contra tusei, tsoahnei, frigurilor de stomac și bolilor de gât. — o cutie 30 fleri

Eter pentru bățături. Delătură în scurtă vreme fără durere ori-ce bățuire a pielii, ori bățături. O sticlă e ajuns pentru delăturarea celor mai mari bățături. — O sticlă 70 fleri

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară și străinătate, medicamente pentru animale, pentru porci, vite și galițe.

MANYUTCZ IOAN

PĂLĂRIER

STRADA HUNYADI — Nro. 112.

Recomandă bogatul său magazin în palării gata.

Tot așa primește spre efectuare ori-ce lucrare ce se ține de această bransa.

Curățiri, reparări, vopsiri de palării și comande din provincie, se execută prompt și ieftin.

Cu stimă:

IOAN MANYUTCZ

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuințează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiindcă are deosebită influență asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la
spităria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi-tér 12.

Mare magazin de articole de mașinării economice.

Economii și proprietarii de vii pot face mari cruțări, dacă se vor prevedea cu mașini economice, viticole, de cules, de pivnițarie, din foarte bogatul asortiment al lui

Gyenge Ferencz

ARAD
PIAȚA BOROS BÉNI Nr. 15.
(Casa Dengl)

Mare magazin de Mașinării

unde se pot căpăta cele mai renumite fabricate probate și adoptate în toate ținuturile patriei ca cele mai excelente: **Locomotive de vapor și triere, pluguri de oțel sist. m. Sack, grăpi pentru cultivarea solului, mașini de sămănat la șir și împrăștiătoare, greble, alegătoare de neghină, site pentru alegerea griului, sfărâmatoare de cucuruz, tăietoare de napi, cântare. Uleiuri de mașini, oliv de prima calitate, pentru triere, motoare și automobile. Valvolină. Unsoși diferite, saci de bucate și ponevi, curele și alte recvisite. Stropitori de vii, zdrobitoare și prese de struguri. Instalațiuni de mori și tot soiul de articole economice se pot căpăta cu prețurile cele mai ieftine.**

GYENGE FERENCZ

Magazin de mașini economice, — Piața Boros Béni 15
(Casa Dengl)

Cele mai bune condițiuni de a plăti în rate.

Mare asortiment (magazin) de tot felul de articole de frizat.

Prăvălie de perii, articole de toaletă și parfumerie.

Perii de haine, de păr, de dinți, de unghii, ect. de toate soiurile. Lustruitoare de odăi, măturii de perii și tot felul de articole de perii de casă și pentru gospodărie. Bureți, articole de piele de cerb pentru curățat. Coșuri de poame, de flori și de voiaj, în mari asortimente, etc.

Hegedüs Gyula

Prăvălie de perii, parfumerie,
articole de toalete și frizerie,

ARAD, — ANDRÁSSY-tér 15.

Diferite soiuri de parfumerii veritabile franceze, pudre, creme pentru față, articole de curățatul unghiilor (Garnituri manicule), ape de dinți, prafuri de dinți, săpunuri de spălat, ace de păr, pieptene veritabile de broaște țestoase și de os de elefant, corn și cauciuc, articole de piele și geamantane mici de mână, fine, pentru dame. Articole de oțel de Sollingen sau oțel englezesc.

Articole de tot soiul veritabile franceze și tot felul de articole de gumă, apoi bandaje, etc. etc. etc.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

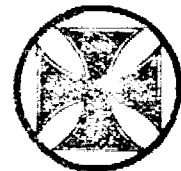
Fatent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap urechi și dinți, migrene, neuralgie, înmădăreașă circulației sângelui, anemie, amețeli, turturi de urechi, turturi de mână, sgârșituri de inimă, astma, suzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră, ischias, uclul în pat, fluenza, inepmnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Invenirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe departe vindecă cu succes boalele aflate, care pe de altă parte e cel mai bun agent contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea seară atestată incurse din toate părțile lumii și pretuse cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu este confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria e fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iestinatatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

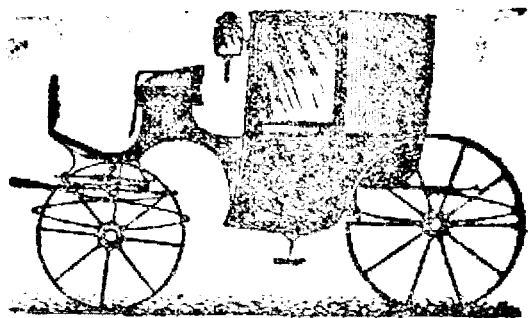
folosibil la morburii învechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Kovács és Thomay

☉☉ **fauri** ☉☉

Arad, Kossuth-utca 2. sz.

Avem onoare a recomanda în prețiosul p. t. DV. sprijin, prăvălia noastră de renume pentru construirea de trăsură.

După experiențele câștigate în 7 ani de-a rândul în fabrica de echipage imp. reg. de curte a FRĂȚILOR KLBER suntem în plăcută pozițiune de a corespunde până chiar și celor mai extreme pretențiuni.

Fabricăm echipage noi conform comandelor — și primim reparări pentru prețuri ieftine și culante.

Trăsură gata în deposit.

Preț-curent gratis și franco.

Cu deosebită stimă

Kovács és Thomay
fauri.

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună diloctează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restauratier.

Vinul „Pepsin“ al lui Rozsnyay

e un preparat cu influență minunată contra morburilor de stomac, indigestiei și lipsei de poftă de mâncare; deasemenea, scutește de morburii de stomac. Prețul unui flacon cor. 320.

Admirabil **RUM-JAMAICA**

Sticlă mică 60 fil., mijlocie 1 cor., mare 2 cor.

Cel mai fin ceai aromatic chinez.

Misturi veritabile imperiale.

Cutie de probă 20 fil.

*Se poate căpăta
în spităria lui*

ROZSNYAY MÁTYÁS
Arad, Szabadság-tér.

Crema MARGARETA a lui Földes

este un mijloc inofensiv lipsit de grăsime, cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșata de pe nas și de pe mână. Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

Efect instantaneu! Prețul 1 cor.

Preparația lui

Földes Kelemen *farmacist
în - Arad.
Telefon nr. 111.*

Koszilkov József

prăvălie de bluze și haine femeiești

Arad, Piața Andrassy 20.

(Gr. Nádasdy-palota)

Am onoare a aduce la cunoștința marelui public că mi-am mărit prăvălia mea și am adus un atare personaj de servit cu care pot să satisfac cele mai mari dorinți ale publicului.

Primesc spre efectuare toalete franceze și engleze, paltoane, pentru care am specialiști, toalete de bal, etc. etc.

Costume și blouse în formele cele mai precise, pe lângă prețuri moderate. Comandele din provincie le efectuează prompt. Spre probă primesc ori-ce comandă, asigurând deplina exactitate.

SALON

și cosmetic

pentru îngrijirea frumuseții!

Unde tot felul de defecte de frumusețe, până chiar și fețele cele mai sbârcite, după metoda cea mai nouă, le lecuieste

Mme GYORI

Arad, Piața Szabadság, Nro. 18. Curtea a II-a. Strada Hassinger 2., etagiul I.

Pregătim din materie excelentă, ghetе pentru femei și copii, cu croiul cel mai draguț. Deasemenea primim reparări pe lângă prețurile cele mai modeste. Devisa noastră e: ieftin și durabil. Apelând la binevoitorul concurs semnază cu toată stima:

FRĂȚII NIKOLET

pantofari de bărbați și femei

ARAD

Kossuth-u. 66. sz. — și — Deák Ferencz-u.

Transpunere de prăvălie!

Köteles Imre

măsar de edificii, mobile și portaturi

Arad, Halász-u. 9. sz. (casa Domány)

Primește ori-ce fel de muncă ce se referă la branșa de măsură de edificii, mobile și portaturi, ca lucrări de edificii, instalări de prăvălii, ridicări de portaturi, aranjări de mobile de bucătărie, salon și odăie de dormit pe lângă prețuri moderate și execuție punctuală și repede.

Pregătesc gratis planuri și desene. Comandele încredințate așteaptă de la on. public, cu stimă

Köteles Imre

măsar de edificii mobile și portaturi.

Fischer Károly

fabricant de funii, țesături, de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mătă și fabrică la încaștit de grădini, grădini publice, curți de galițe și pământ cu vine, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri de lucrări de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mluc, zidiri și grădinarit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de acinte la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurinței de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — cu prețuri din cele mai moderate

Nouă prăvălie de flori.

Atrag atențiunea on. public asupra prăvăliei mele de flori naturale și artificiale ce mi-am deschis-o în

Strada Hunyadi n-ru 6.

Primesc să pregătesc pentru ori-ce ocazii de nunți, baluri, etc. buchete, coroane și orice decorații, cu cel mai bun gust. În timp de lipsă, coroane se pregătesc în 3 oare. Primesc și aranjare de grădini pe la domenii, cu condițiile cele mai favorabile. Recomandându-mă în profeția onor. public, rămân eu deosebită stimă:

Czavar Dániel

Grădinar, — Arad, — strada Hunyadi-n. nr. 6.

Vindecarea deplină

a boalelor secrete!

Să nu prezente nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și caiea pe care ajungi la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi desigurile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei, au la acea scrisori! se ard rere expresă se retrimite.

Un astfel de lecnitor și curățitor e institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoia și conștiințioșitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri. Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodul său propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate boalele de besică, de țeve, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sale de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palóc dela 1 ore în a până la amiază).

Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Teodorovits Milán

COFETAR ȘI PREGĂTITOR DE CIARĂ

Timișoara-Fabric

Prăvălia:
Strada Principală
Nr. 15.

Atelierul:
Strada Körte în
casa proprie.

Lumini de ceară 1 kg. 1 cor. 60 filerî.
Aluate . . . 140 bucăți — 2 coroane.

AVIS

In Arad cea mai veche împletitorie de coșeri și scaune de nueli

în strada Kossuth nr. 64.

La magazinul meu se găsesc coșeri de călătorie pe piață și de haine în ori-ce mărime.

Împletire de scaune nueue în prețul cel mai ieftin se pot repera și primesc spre reparare ori-ce lucru ce cade în branșa mea.

Cu stimă deosebită:

REDERMACHER JÓZSEF

împletitor de coșeri
strada Kossuth nr. 64.

Dacă suferi de reumă și răceală nu căuta alt medicament ei cumpără o sticlă de spirt de reumă de Dr. Fleisch

care vindecă reuma, răceala, durerea de mâni, picioare, spate și șele, slăbirea mânilor și picioarelor, durerile iscate din bătaie, sforțări, scintiri și umflăturile, mai în grabă de cât ori-ce alt medicament. Înluința se poate vedea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici scaldă nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătitorul lui o o o

Dr. Fleisch Emil apotecar „Magyar Korona” GYÖR — Baross-ut Nr. 24.

Budapesta, magazinul prim în apotelele lui Török Iosif

Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrassy-ut 26.
O sticlă de 1 1/2 delitre 2 cor. La o folosire mai îndelungată, pentru o sticlă „familiară” prețul 5 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție le trimitem pe lângă ramburs poștal.

Brunner Béla

prăvălie de specialități pentru doamne și domni

ARAD

Szabadság-tér nro. 20

(Colțul străzii Forray, palatul Contelui Nádasdy)

Recomandă magazinul său bogat asortat, unde se găsesc întotdeauna cele mai noi articole de modă și de sezon.

Mare asortiment de obiecte de lux, cu preț redus.

Mare asortiment de parfumerii franceze și engleze.

Magazinul principal al fabricii de mănuși Hauerli I. & Comp.

Prețuri estine.

Serviciu prompt.

Comandele din provinciă se execută fără cea mai mică amânare.

Deposit de postavuri de șubă ardeleno.

Au sosit ponevi pentru sezonul de iarnă

PONEVI pentru

cai, odăi,
paturi,
spitale,
trăsuri.

PONEVI

de bae, călca
la ferestre,
de Brașov,
cu păr lung.

Numai fabricate indigene, — pe lângă prețuri moderate!

Deposit de industrie ardelenă și de Bácska.

Reich B. Károly Fiul și Comp

Arad, Piața Andrassy No. 6. (Casa Verbos).

Brutăria „Margareta”

lucrează exclusiv cu

putere manuală

și produce

pâinea de casă cea mai bună
cea mai gustoasă și cea mai nutritivă.

Kgr. 8, 9 și 11 cruceri.

Se transportă acasă, chiar și cantitatea
cea mai mică — în orice timp.

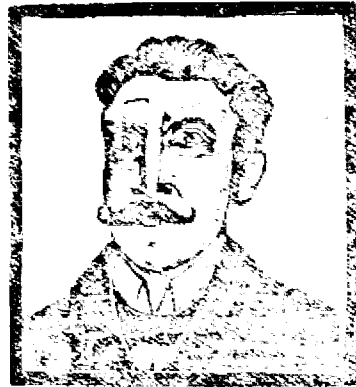
Comandele de probă sunt mai potrivite
pe cărți poștale.

Brutăria de pâine de casă

„MARGARETA”

Kossuth-u. în colț cu Varjassy József-u.

ARAD

Am
fost
betiv

până-ce nu am folosit ~~medicina~~
antialcoolică a lui FRANKL.

Femea mea mi-a pus-o în băutura, și cum acest
medicament nu are nici miros și nici gust, —
fără știrea mea am luat leacul mântuitor. Acum
mi-e scirbă de orice băutură spirtoasă. Recom-
mand ori și cui acest leac. K. M., măcelar.

Acest leac a readus fericirea în mil și mil de
familii. Nu e stricăcios sănătății! Un flacon întreg
e 5 coroane. Se poate comanda și cu rambursă.

FRANKL ANTAL, spiterie
SZEKES, Felső-város 20.

Poftiți a vă convinge!

Cu puțin bani se pot câștiga multe daruri
de Crăciun. Cine vrea să se convingă,
ne cerceteze prăvălia, și se va convinge
nu e reclamă, ci e — fapt adevărat, că

Kilényi C. și soțu

Arad, Andrassy-ter 20. (palat. Fischer El)

se pot câștiga **cele mai eficiente daruri**
~~de Crăciun și...~~

magazin colosal, deslăcem mărfurile pe pre-
țuri foarte reduse; și anume: articole
modă bărbătești și femeiești, cămăși, cravate,
mănuși, ciorapi, palării, căciuli, obiecte
lux, lulele de spumă, tabachere, portu-
neiert și diferite alte obiecte fine de lă-
— Jucării de tot felul pe jumătate preț.

Poftiți a vă convinge!

NU e de lipsă să se mai comande
bandage în Budapesta și Viena.
Confectionez tot felul de măn-
nuși și bandage pentru doamni și doamne
precum și suspensorii, cu prețuri favora-
bile și le curăț. Solicitând protecția onor-
publică din loc și jur, sunt cu toată stima:

Kovács Lajos

mănușier și confectioner de bandage
Arad, St. Pal-u Nr. 3.

Firma de instrumente muzicale a lui

▲▲ **MATEI STÖHR** ▲▲

Arad. — Strada Templom (Palatul Minorităților)

Orice fel de instrumente muzicale, violine, gurdune, har-
monici, citere, ghitare, flaut, dobe, clarinete, cu un cuvânt
orice fel de instrumente muzicale și cele trebuincioase la
— — — — — acestea să pot găsi la mine. — — — — —

Violini și gurdune vechi sau rupte
cumpăr sau le schimb cu altele nouă.

Reclama e sufletul comerțului!

Nagy Nép. János

Timișoara Josefín, str. Bonaz No. 6.
(vis-à-vis de Claustru)

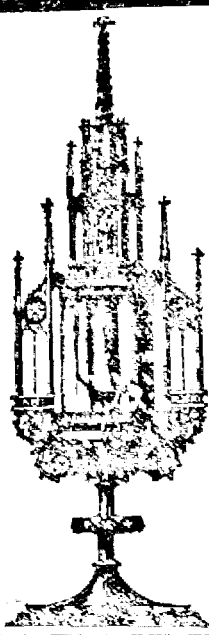
Primul institut de arta sculpturii pentru zidirea de altare și de aurit.

Recomand onor. domni preoți și domnilor curatori supremi bisericești atelierul meu de bun renume, în care pregătesc iconostase noi, altare, scaune episcopice și alte aranjamente complete bisericești. Pe iconostas ptez nouă icoane de artă, afară de aceea auresă și vâpșese din nou iconostase vechi. Primesc vâpsitul de biserică. Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătoresc la fața locului pe spesele mele. Totodată recomand icoanele mele de relief, în penatră masivă, cu vâpșeala polihromică.

Lucru prompt și solid.

Rugându-mă pentru onor. binevoitorul sprijin — semnez cu deosebită stimă:

Nagy Nép. János, sculptor.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitală cu termen fix, reuțe, noastre pentru ieșire, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste în urmă de la 50—500 cor. se plătesc la momentul în ziua morții întimplite;

2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reactivitate ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăș, via (vinea), plante în casciale: căneșă, în, himeș, nutrețuri, tașă ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercușele mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ in Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâul, secăra, ovășul și toată economia!

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de pret!

Deschidere de atelier pentru lăcătușerie. **Avis!**

Atelier de lăcătușerie artistică și de construcție cu onoare adec la cunoștința onor. p. t. publicului că am deschis — pe Făczán-uteza nr. 6 — în ARAD, aranjat modern, pentru a efectua orice în bransa aceasta.

Execut: cămine, incineratori, ferestre și ușă de fier, țitini, prese de vin, su rube pentru podul, trape de fier, balcoane, rude de steaguri, mobile de fier, băni pentru grădini, parașlgeri, tot felul de ferări, ca: grădele de morminte și cruci, instalare de fântni cu pompe, reparări de case cu prețuri foarte convenabile — în schimbul unor execuțiuni perfecte.

Asigurând pe onor. public de serviciul meu prompt și corespunzător, mă rog pentru binevoitorul sprijin.

Cu deosebită stimă:

PANKER F. VICTOR

Mare asortiment de grădele pentru morminte în mărime naturală. — Modelate noi și vechi.

5 Cor. și . mai ..mult.. pe . zi!

Societatea de cioraperie de casă.

Se caută persoane de ambele sexe, la mașina noastră. Lucru simplu și iute, — pentru întreg anul acasă. Nu se cere nici o cunoștință de mai nalute. Depărtarea nu are a face. Lucrul îl cumpărăm noi.

Societatea de mașini pentru cioraperie pentru lucrat acasă.

THOS. H. WHITTICK & Co.,
Budapest, IV. Havas-ateza 3—365.
PRAG, Petersplatz 7,—365.

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se ndepărtează numai de cât, prin a-ța putapa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se da o garanță pe 3 ani (reparție gratuită).

PUMPE DE FOC

258

cu ventiluri rotunde. Pentru camere foarte potrivite, de care se a întrebuințarea de apă nesăpșă ori murdăre nu abzie serv. eul. Pe tru funcționarea regulată a mașinii se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șerupe potrivite unitare și țevi de cîneșă din lăuntru ca-țușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fantani cu țevile trebuincioase în preț de fabrica.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Bákóczy-uteza 27.

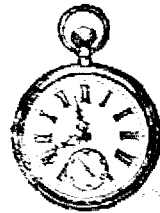
Stropitori de vie se primesc spre reparare.

În Arad, — încă n'a mai fost!

Orî-ce reparatie de ceas numai 90 cr.

In partea teatrului

Am în depozit, în totdeauna lucruri fine și prețuri cu adevărat ieftine.

Garanție de un an. Sticlă de ceas 10 cr.

Vörösmarty-utca 3.

Tot felul de ceasuri de buzunar, de părete și weckere (de deșteptat).

LA CEASORNICARUL

SZILÁGYI MÁRTON

Nu e numai reclamă!

Poftească oricine a se convinge că acolo se pot repara oroloage și ceasuri, bine, ieftin și conștiențios. Tot acolo se primesc cafe de primul rang, și se angajază și ucenici pentru ceasornicarie.

Amun!

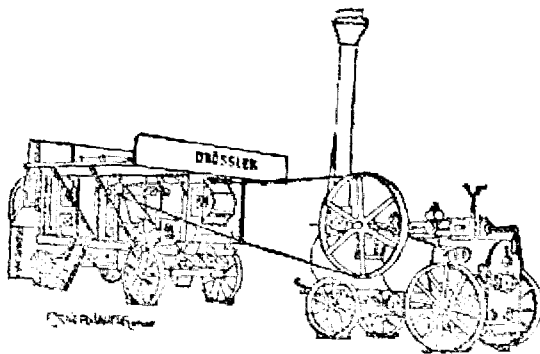
Remediul cel mai bun în contra răcele, tusei și a guturaiului este **Ceaiul pentru piept de Szászkabánya!** — Să poate afla la farmacistul: **Dr. Béla Odor**, din Szászkabánya (com. Krassó-Szöreny)

Un flacon, cu porto, 1 cor. 10 fil.

Carol Drössler

Fabrică Ces. Reg. de mașine agricole.

Budapesta, Vl. Váci körút 59.

Transportă automobile, locomotive cu vapor, grape de vapor, imblăcee cu vapor, imblăcee de mână (jărgányos) și motoare de ulei crud. Montează mori și tot felul de mașini agricole și economice

Mărfuri solide. ::: Condiții favorabile

Cataloage de prețuri și de călători, se trimit gratis. ::: Se caută agenți.

Avis!

Deschiderea unui restaurant nou!

Restaurant și bererie populară

Lukács Sándor

ARAD, — Piața Libertății — No. 11.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma praxei de mai mulți ani câștigată în

fosta localitate **HARTMANN**

cu aranjament de tot nou, corespunzătoare pretențiilor de azi în 20 Decembrie c. am deschis sub titlul sus numit un frumos

Restaurant și bererie populară.

Zonă-dejun cu un pocal de bere 18 cr.

Zonă-cină cu un pocal de bere 20 cr.

Prima calitate bere de Kőbánya. Pocal 8 cr. Halbă 12 cr.

În fiecare zi bere proaspătă. Musică permanentă. Serviciul cel mai atent.

Cerând sprijinul on. public la noua mea întreprindere sunt cu deosebită stimă

Lukács Sándor

restaurator.

Prețurile mâncărilor cu 20 procente mai ieftine ca orî și unde.

Se primesc abonamente lunare.

Admirabila bucatărie ungurească și vinuri bune de munte.

Farmacia „la Sta Troiță“

NĂGELE ANTAL

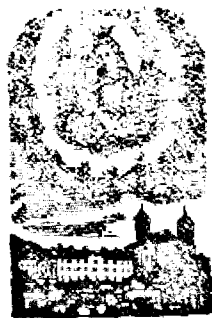
TIMIȘOARA, Gyárváros, Főutca nr. 44.

Crema „Helén“

pentru față și mâni.

Înlătură pișturile, petele de ficat și tot felul de necurățenii de piele. Se folosește seara înainte de culcare.

- 1 borcan mare — 1 coroană
- 1 borcan (de probă) — 60 fleri
- 1 săpun — 80 fleri
- 1 cutie pudră „Helén“ — 1 cor.
- 1 sticlă apă de sărat — 1 cor.

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărieturii, la scrinteii și ruperii de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — SENEGA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. Cutia 1. Cor., 10 cutii franco 8. Cor.

Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária.** gyógyszertára, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

O scrisoare de mulțumită.

Stimate domnule apotecar! Pentru admirabila DV tee întăritoare de stomac nu vă pot mulțumi din destul și regret că nu o pot recomanda în desjuns pentru a fi cunoscută binefacerea ei. Doi colegi ai mei vă vor comanda zilele astea câte-va pachete din teea „CENTAURIA“. Eu vă mulțumesc și vă rog a-mi mai trimite încă un pachet mare pentru aceste 2 cor. Cu stimă: Ion Luca, inv.

Centauria!

Cel mai minunat întăritor de stomac! Depărtează frigurile stomacale, colicele, lipsa de scaun, diaree, răceli și multe alte boale diferite.